ISSN 1725-5155

Uradni list Evropske unije

L 204

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 49

26. julij 2006

Vsebina

I *Akti, katerih objava je obvezna*

★ **Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu** ([1]) 1

★ **Direktiva 2006/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o spremembi Direktive 95/2/ES o aditivih za živila razen barvil in sladil in Direktive 94/35/ES o sladilih za uporabo v živilih** 10

★ **Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano)** 23

([1]) Besedilo velja za EGP.

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje. Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

I

(Akti, katerih objava je obvezna)

UREDBA (ES) št. 1107/2006 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. julija 2006

o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Enotni trg storitev zračnega prevoza bi moral koristiti vsem državljanom na splošno. Zato bi morale imeti invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo, ki je posledica invalidnosti, starosti ali katerega koli drugega razloga, možnosti zračnega prevoza, ki so primerljive z možnostmi drugih državljanov. Invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo imajo enako pravico kot vsi drugi državljani do prostega gibanja, svobodne izbire in nediskriminacije. To velja tako za zračni prevoz kot za ostala področja življenja.

(2) Invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo bi bilo torej treba sprejeti in jim ne zavrniti prevoza zaradi invalidnosti ali pomanjkanja mobilnosti, razen v primerih, ki so upravičeni iz varnostnih razlogov, predpisanih z zakonom. Preden sprejmejo rezervacijo invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo bi morali letalski prevozniki, njihovi agentje in organizatorji potovanja po najboljših močeh preveriti, ali obstaja upravičen varnostni razlog, zaradi katerega te osebe ne morejo sprejeti na zadevne lete.

(3) Ta uredba ne bi smela vplivati na druge pravice potnikov, določene z zakonodajo Skupnosti in še zlasti z Direktivo Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih ([3]) in Uredbo (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine, pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude ([4]). Če ima upravičena oseba ob istem dogodku enako pravico do povračila stroškov ali do ponovne rezervacije tako na podlagi enega od naštetih zakonodajnih aktov kot na podlagi te uredbe, naj bi to pravico uveljavljala samo enkrat po lastni presoji.

(4) Da bi invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo dali možnosti zračnega prevoza, ki so primerljive z možnostmi drugih državljanov, bi se jim zaradi njihovih posebnih potreb morala nuditi pomoč na letališčih kot tudi na letalu z zaposlitvijo potrebnega osebja in uporabo ustrezne opreme. Zaradi interesa družbenega vključevanja bi morale zadevne osebe takšno pomoč dobiti brez doplačila.

(5) Pomoč na letališčih, ki se nahajajo na ozemlju države članice, za katerega se uporablja Pogodba, bi morala med drugim omogočiti invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo gibanje od določene točke prihoda na letališče do letala in od letala do določene točke odhoda z letališča, vključno z vkrcanjem in izkrcanjem. Te točke bi morali določiti vsaj na glavnih vhodih v zgradbe terminala, na območjih z okenci za prijavo potnikov, na železniških postajah, postajah lahkih železnic, postajah podzemne železnice in avtobusnih postajah, na postajališčih za taksije in drugih postajališčih ter na letaliških parkiriščih. Pomoč bi morala biti organizirana na takšen način, da se izogne prekinitvam in zamudam, ob hkratnem zagotavljanju visokih in enakovrednih standardov v vsej Skupnosti ter najboljši uporabi sredstev, ne glede na to, za katero letališče ali letalskega prevoznika gre.

([1]) UL C 24, 31.1.2006, str. 12.

([2]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 9. junija 2006.

([3]) UL L 158, 23.6.1990, str. 59.

([4]) UL L 46, 17.2.2004, str. 1.

(6) Za doseganje teh ciljev bi moral biti za zagotavljanje visoko kakovostne pomoči na letališču odgovoren centralni organ. Ker imajo vodstveni organi letališč ključno vlogo pri zagotavljanju storitev na celotnem letališču, bi jim morala biti dana tudi ta splošna odgovornost.

(7) Vodstveni organi letališč bi lahko sami zagotavljali pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo. Glede na pozitivno vlogo nekaterih operaterjev in letalskih prevoznikov v preteklosti pa lahko za zagotavljanje te pomoči vodstveni organi sklenejo pogodbo s tretjimi osebami, brez poseganja v uporabo ustreznih določb prava Skupnosti, vključno s tistimi o javnih naročilih.

(8) Pomoč bi morala biti financirana na takšen način, da se breme pravično porazdeli med vse potnike, ki uporabljajo letališče, da bi se tako izognili odklanjanju prevoza invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo. Najbolj učinkovit način financiranja je, da se stroški zaračunajo vsakemu letalskemu prevozniku, ki uporablja letališče, sorazmerno s številom potnikov, ki jih prevaža z ali na letališče.

(9) Zlasti zaradi zagotovitve, da bi bile takse, ki se zaračunajo letalskim prevoznikom, sorazmerne s pomočjo, ki so je deležne invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo, ter da se s temi stroški ne bi financirale dejavnosti vodstvenih organov, ki niso povezane z zagotavljanjem te pomoči, bi bilo treba takse določiti in uvesti popolnoma pregledno. Direktivo Sveta 96/67/ES z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti [1] in zlasti določbe o ločevanju računovodskih izkazov bi bilo zato treba uporabiti, kadar niso v nasprotju s to uredbo.

(10) Pri organizaciji zagotavljanja pomoči invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo ter pri usposabljanju svojega osebja bi se morala letališča in letalski prevozniki ravnati v skladu z dokumentom št. 30 Evropske konference civilnega letalstva (v nadaljnjem besedilu „ECAC“), določenem v oddelku 5 dela I in njegovih prilog, ter zlasti po Kodeksu o pravilih obnašanja pri zemeljski oskrbi oseb z omejeno mobilnostjo iz Priloge J ECAC v času sprejetja te uredbe.

(11) Pri odločanju o zasnovi novih letališč in terminalov ter v okviru večjih prenovitvenih del bi morali vodstveni organi letališč, kadar je to mogoče, upoštevati potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo. Prav tako bi morali letalski prevozniki, kadar je to mogoče, upoštevati te potrebe pri odločanju o zasnovi novih in obnovljenih zrakoplovov.

(12) Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in prostem pretoku takih podatkov [2] bi se morala strogo izvrševati, da bi se zagotovilo spoštovanje zasebnosti invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo ter da se zagotovi, da zahtevane informacije služijo le za izpolnjevanje obveznosti pomoči, določene v tej uredbi, in da se ne uporabljajo zoper potnike, ki potrebujejo zadevno pomoč.

(13) Vse pomembne informacije, ki se nudijo zračnim potnikom, bi bilo treba zagotoviti v nadomestnih oblikah, dostopnih invalidnim potnikom in potnikom z omejeno mobilnostjo, in bi morale biti vsaj v istih jezikih, kakor so informacije, ki so na voljo drugim potnikom.

(14) V primeru, da se pri oskrbi na letališču ali med letalskim prevozom na krovu izgubijo ali poškodujejo invalidski vozički, druga oprema za gibanje ali pripomočki, bi se potniku, ki ima v lasti to opremo, morala povrniti škoda v skladu s pravili mednarodnega prava, prava Skupnosti in nacionalnega prava.

(15) Države članice bi morale nadzorovati in zagotoviti spoštovanje te uredbe in določiti primerni organ, ki bo izvajal naloge izvrševanja. Ta nadzor ne vpliva na pravice invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, da zahtevajo odškodnino na sodišču v skladu z nacionalnim pravom.

(16) Pomembno je, da ima invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo, ki meni, da je prišlo do kršitve te uredbe, možnost, da zadevo predloži v reševanje vodstvenemu organu letališča oziroma zadevnemu letalskemu prevozniku. Če invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo na ta način ne more dobiti zadoščenja, lahko vloži pritožbo pri organu ali organih, ki jih v ta namen določijo države članice.

(17) Pritožbe v zvezi s pomočjo na letališčih bi se morale nasloviti na organ ali organe za izvrševanje te uredbe, ki ga/jih določi država članica, v kateri se letališče nahaja. Pritožbe v zvezi s pomočjo letalskega prevoznika bi se morale nasloviti na organ ali organe za izvrševanje te uredbe, ki ga/jih določi država članica, ki je izdala operativno licenco letalskemu prevozniku.

[1] UL L 272, 25.10.1996, str. 36. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

[2] UL L 281, 23.11.1995, str. 31. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

(18) Države članice morajo določiti kazni, ki se uporabijo za kršitve te uredbe, in zagotoviti njihovo izvrševanje. Kazni, ki bi lahko zajemale tudi naložitev plačila nadomestila zadevni osebi, morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

(19) Ker ciljev te uredbe, še posebej zagotovitve visoke in enakovredne ravni zaščite in pomoči v vseh državah članicah in zagotovitve, da gospodarski subjekti delujejo v skladu z usklajenimi pogoji na enotnem trgu, države članice same ne morejo zadovoljivo doseči in ker te cilje zaradi njihovega obsega ter učinkov laže doseže Skupnost, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za dosego teh ciljev.

(20) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva priznana načela, zlasti načela Listine o temeljnih pravicah Evropske unije.

(21) S skupno izjavo ministrov za zunanje zadeve Kraljevine Španije in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska je bil 2. decembra 1987 v Londonu sklenjen dogovor o večjem sodelovanju obeh držav pri uporabi gibraltarskega letališča. Ta dogovor se še ni začel izvajati –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Namen in področje uporabe

1. Ta uredba določa pravila za zaščito in zagotavljanje pomoči invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu, da se jih zaščiti pred diskriminacijo kakor tudi da se jim zagotovi pomoč.

2. Določbe te uredbe se uporabljajo za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo, ki uporabljajo ali nameravajo uporabiti storitve komercialnega potniškega zračnega prevoza pri odhodu z letališča, pri prihodu na letališče ali v tranzitu skozi letališče, kadar se letališče nahaja na ozemlju države članice, za katerega se uporablja Pogodba.

3. Členi 3, 4 in 10 se prav tako uporabljajo za potnike, ki odhajajo z letališča, ki se nahaja v tretji državi, na letališče, ki se nahaja na ozemlju države članice, za katerega se uporablja Pogodba, če je prevoznik, ki let izvaja, letalski prevoznik Skupnosti.

4. Ta uredba ne vpliva na pravice potnikov, določene z Direktivo 90/314/EGS ter z Uredbo (ES) št. 261/2004.

5. V primeru, da so določbe te uredbe v nasprotju z določbami Direktive 96/67/ES, se uporablja ta uredba.

6. Uporaba te uredbe za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska v zvezi s sporom o suverenosti nad ozemljem, na katerem se nahaja letališče.

7. Uporaba te uredbe za gibraltarsko letališče se odloži, dokler se ne začne izvajati dogovor, ki je vključen v skupno izjavo ministrov za zunanje zadeve Kraljevine Španije in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska z dne 2. decembra 1987. Vladi Španije in Združenega kraljestva obvestita Svet o datumu začetka izvajanja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „invalidna oseba“ ali „oseba z omejeno mobilnostjo“ je katera koli oseba, katere mobilnost je pri uporabi transporta zmanjšana zaradi kakršne koli telesne invalidnosti (čutilne ali gibalne, stalne ali začasne), intelektualne nezmožnosti ali prizadetosti ali katerega koli drugega vzroka invalidnosti ali starosti in katere stanje zahteva primerno pozornost in prilagajanje storitve, ki je na voljo vsem potnikom, njenim posebnim potrebam;

(b) „letalski prevoznik“ je podjetje za zračni prevoz z veljavno operativno licenco;

(c) „izvedbeni letalski prevoznik“ je letalski prevoznik, ki opravlja ali namerava opraviti let po pogodbi s potnikom ali v imenu druge pravne ali fizične osebe, ki ima pogodbo s tem potnikom;

(d) „letalski prevoznik Skupnosti“ je letalski prevoznik z veljavno operativno licenco, ki jo je izdala država članica v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov ([1]);

(e) „organizator potovanja“ je, z izjemo letalskega prevoznika, organizator ali prodajalec v smislu člena 2(2) in (3) Direktive 90/314/EGS;

(f) „vodstveni organ letališča“ ali „vodstveni organ“ je organ, katerega cilj je na podlagi nacionalne zakonodaje zlasti vodenje in upravljanje letališke infrastrukture ter usklajevanje in nadzor dejavnosti različnih operaterjev na zadevnem letališču ali sistemu letališč;

([1]) UL L 240, 24.8.1992, str. 1.

(g) „uporabnik letališča“ je katera koli fizična ali pravna oseba, odgovorna za zračni prevoz potnikov z zadevnega letališča ali na zadevno letališče;

(h) „odbor uporabnikov letališča“ je odbor predstavnikov uporabnikov letališča ali organizacij, ki jih predstavljajo;

(i) „rezervacija“ je dejstvo, da ima potnik vozovnico ali drugo dokazilo, ki izkazuje, da je letalski prevoznik ali organizator potovanja sprejel in registriral rezervacijo;

(j) „letališče“ je določena površina, posebej namenjena pristajanju, vzletanju in gibanju zrakoplovov, vključno s pomožnimi objekti, napravami in opremo, ki jih lahko te operacije vključujejo zaradi potreb zračnega prometa in storitev zračnega prevoza, vključno z objekti, napravami in opremo, potrebnimi za zagotavljanje podpore storitvam komercialnega zračnega prevoza;

(k) „parkirni prostor na letališču“ je parkirišče znotraj meja letališča ali pod neposrednim nadzorom vodstvenega organa letališča, neposredno namenjen potnikom, ki uporabljajo to letališče;

(l) „storitev komercialnega potniškega zračnega prevoza“ je storitev potniškega zračnega transporta, ki jo opravi letalski prevoznik z rednim ali posebnim letom, ki je ponujen širši javnosti proti plačilu kot samostojni let ali kot del paketnega potovanja.

Člen 3

Preprečevanje zavrnitve prevoza

Letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja ne sme zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti zavrniti:

(a) sprejetja rezervacije za let z letalom, ki prihaja na letališče ali odhaja z letališča, za katerega se uporablja ta uredba;

(b) vkrcanja invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo na takem letališču, pod pogojem, da ima ta oseba veljavno vozovnico in rezervacijo.

Člen 4

Odstopanja, posebni pogoji in obveščanje

1. Brez poseganja v določbe člena 3 lahko letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja na podlagi invalidnosti ali omejene mobilnosti zavrne sprejetje rezervacije ali vkrcanje invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo:

(a) zaradi izpolnjevanja veljavnih varnostnih zahtev, določenih z mednarodnim pravom, pravom Skupnosti ali z nacionalnim pravom, ali zaradi izpolnjevanja varnostnih zahtev organa, ki je zadevnemu letalskemu prevozniku izdal spričevalo letalskega prevoznika;

(b) če velikost letala ali njegovih vrat fizično onemogoča vkrcanje oziroma prevoz te invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo.

V primeru zavrnitve sprejetja rezervacije zaradi razlogov iz točke (a) ali (b) prvega pododstavka si letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja po najboljših močeh prizadeva, da zadevni osebi predlaga drugo sprejemljivo možnost.

Invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo, katere vkrcanje je bilo zavrnjeno zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti, in vsaka oseba, ki jo spremlja v skladu z odstavkom 2 tega člena, imata pravico do povračila stroškov ali spremembe poti, kakor je predvideno v členu 8 Uredbe (ES) št. 261/2004. Pravica do možnosti povratnega leta ali spremembe poti je pogojena z izpolnjevanjem vseh varnostnih zahtev.

2. Pod enakimi pogoji, kakor je navedeno v točki (a) prvega pododstavka odstavka 1, lahko letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja zahteva, da invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo spremlja druga oseba, ki je tej osebi sposobna nuditi ustrezno pomoč.

3. Letalski prevoznik ali njegov agent morata na dostopen način in vsaj v istih jezikih, kakor so informacije, ki so na voljo drugim potnikom, dati na voljo javnosti varnostna pravila, ki se uporabljajo pri prevozu invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, kakor tudi vse morebitne omejitve v zvezi s prevozom teh oseb ali z opremo za gibanje zaradi velikosti zrakoplova. Organizator potovanja da na voljo takšna varnostna pravila in omejitve za lete, ki jih organizira, prodaja ali ponuja in so vključeni v paketno potovanje, organizirane počitnice ali izlete.

4. Kadar letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja uporabi odstopanja iz odstavkov 1 ali 2, o razlogih za to nemudoma obvesti invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo. Letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja na zahtevo invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo o teh razlogih pisno obvesti v petih delovnih dneh od zahteve.

Člen 5

Določitev točk za prihod in odhod

1. Vodstveni organ letališča, v sodelovanju z uporabniki letališča in z odborom uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, ter z ustreznimi organizacijami, ki zastopajo invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo, ob upoštevanju lokalnih pogojev, določi točke za prihod in odhod znotraj meja letališča ali na točki pod neposrednim nadzorom vodstvenega organa,

tako znotraj kot zunaj zgradb terminala, kjer lahko invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo enostavno sporočijo svoj prihod na letališče in zahtevajo pomoč.

2. Točke za prihod in odhod iz odstavka 1 se jasno označijo in nudijo potnikom v dostopnih oblikah osnovne podatke o letališču.

Člen 6

Posredovanje podatkov

1. Letalski prevozniki, njihovi agentje in organizatorji potovanja sprejmejo vse potrebne ukrepe zato, da na vseh njihovih prodajnih mestih na ozemljih držav članic, za katera se uporablja Pogodba, vključno s telefonsko in internetno prodajo, lahko ustrezno sprejemajo prijave potrebe po pomoči invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo.

2. Kadar letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja prejme prijavo potrebe po pomoči vsaj 48 ur pred objavljenim časom odhoda leta, podatek vsaj 36 ur pred objavljenim časom odhoda leta posreduje:

(a) vodstvenim organom letališč odhoda, prihoda in tranzita; ter

(b) izvedbenemu letalskemu prevozniku, če rezervacije ni sprejel ta prevoznik, razen če v trenutku prejema prijave potrebe po pomoči identiteta letalskega prevoznika ni znana, pri čemer se v tem primeru podatek posreduje, kakor hitro je to izvedljivo.

3. V vseh drugih primerih, ki niso zajeti z odstavkom 2, letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja podatke posredujeta čim hitreje.

4. Izvedbeni letalski prevoznik v najkrajšem možnem času po odhodu leta obvesti vodstveni organ namembnega letališča, če se ta nahaja na ozemlju države članice, za katerega se uporablja Pogodba, o številu invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, ki potrebujejo pomoč, opredeljeno v Prilogi I, ter o vrsti te pomoči.

Člen 7

Pravica do pomoči na letališčih

1. Ko invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo prispe na letališče zaradi potovanja po zraku, je vodstveni organ letališča dolžan zagotoviti pomoč, opredeljeno v Prilogi I, na takšen način, da se lahko ta oseba vkrca na let, za katerega ima rezervacijo, pod pogojem, da je zadevni letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja obveščen o posebnih potrebah osebe po tovrstni pomoči vsaj 48 ur pred objavljenim časom odhoda. To obvestilo velja tudi za povratni let, če je let v obe smeri opravljen pri istem letalskem prevozniku.

2. Če je potrebno spremstvo izšolanega psa pomočnika, se zahtevi ugodi pod pogojem, da je bilo ustrezno obvestilo sporočeno letalskemu prevozniku, njegovemu agentu ali organizatorju potovanja v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili, ki urejajo prevoz psov pomočnikov na krovu zrakoplova, če tovrstna pravila obstajajo.

3. Če vodstveni organ ne prejme obvestila iz odstavka 1, si po najboljših močeh prizadeva, da priskrbi pomoč, določeno v Prilogi I, na način, da se zadevna oseba lahko vkrca na let, za katerega ima rezervacijo.

4. Določbe iz odstavka 1 se uporabljajo pod pogojem, da:

(a) se oseba javi pri okencu za prijavo potnikov:

(i) ob času, ki ga letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja vnaprej pisno določi (vključno z elektronskimi sredstvi); ali

(ii) če čas ni določen, najpozneje eno uro pred objavljenim časom odhoda; ali

(b) oseba prispe do točk znotraj meja letališča, določenih v skladu s členom 5:

(i) ob času, ki ga letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja vnaprej pisno določi (vključno z elektronskimi sredstvi); ali

(ii) če čas ni določen, najpozneje dve uri pred objavljenim časom odhoda.

5. Kadar je invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo v tranzitu skozi letališče, za katero se uporablja ta uredba, ali jo letalski prevoznik ali organizator potovanja prestavi z leta, za katerega ima rezervacijo, na drug let, je vodstveni organ odgovoren za zagotavljanje pomoči, določene v Prilogi I, na način, da se oseba lahko vkrca na let, za katerega ima rezervacijo.

6. Kadar invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo dospe z letalskim prevozom na letališče, za katero se uporablja ta uredba, je vodstveni organ letališča dolžan priskrbeti pomoč, določeno v Prilogi I, na način, da lahko ta oseba doseže točko odhoda z letališča iz člena 5.

7. Priskrbljena pomoč mora biti čim bolj prilagojena posebnim potrebam posameznega potnika.

Člen 8

Odgovornost za pomoč na letališčih

1. Vodstveni organ letališča je odgovoren, da invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo brez doplačila zagotovi pomoč, določeno v Prilogi I.

2. Vodstveni organ lahko takšno pomoč zagotavlja sam. Lahko pa v skladu s svojo odgovornostjo in ob upoštevanju izpolnjevanja standardov kakovosti iz člena 9(1) sklene pogodbo z drugimi strankami za zagotavljanje pomoči. V sodelovanju z uporabniki letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, lahko vodstveni organ takšno pogodbo ali takšne pogodbe sklene na lastno pobudo ali na zahtevo drugih, vključno na zahtevo letalskega prevoznika, in ob upoštevanju obstoječih storitev na zadevnem letališču. V primeru zavrnitve takšne zahteve vodstveni organ poda pisno obrazložitev.

3. Vodstveni organ letališča lahko na nediskriminatorni osnovi zaradi financiranja te pomoči zaračuna posebne takse uporabnikom letališča.

4. Te posebne takse morajo biti upravičene, povezane s stroški in pregledne, uvesti pa jih mora vodstveni organ letališča v sodelovanju z uporabniki letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, ali drugimi ustreznimi subjekti. Taksa se razdeli med uporabnike letališča v sorazmerju s celotnim številom vseh potnikov, ki jih vsak od njih prevaža na letališče ali z njega.

5. Vodstveni organ letališča v skladu s trenutno poslovno prakso ločuje računovodske izkaze svojih dejavnosti, ki so povezane s pomočjo invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, od računovodskih izkazov ostalih dejavnosti.

6. Vodstveni organ letališča omogoči uporabnikom letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, ali katerega koli drugega ustreznega subjekta ter izvršnemu organu ali organom iz člena 14 vpogled v revidiran letni pregled zaračunanih zneskov in izdatkov, namenjenih za pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo.

Člen 9

Standardi kakovosti za pomoč

1. Z izjemo letališč, katerih letni promet je manj kot 150 000 komercialnih potnikov, mora vodstveni organ v sodelovanju z uporabniki letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, in z organizacijami, ki zastopajo invalidne potnike in potnike z omejeno mobilnostjo, določiti standarde kakovosti za pomoč, določeno v Prilogi I, ter določiti potrebna sredstva za njihovo izpolnjevanje.

2. Pri določanju teh standardov je treba v celoti upoštevati mednarodno priznane usmeritve in kodekse ravnanja za olajšanje transporta invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo, zlasti Kodeks o pravilih obnašanja pri zemeljski oskrbi oseb z omejeno mobilnostjo ECAC.

3. Vodstveni organ letališča objavi svoje standarde kakovosti.

4. Letalski prevoznik in vodstveni organ letališča se lahko sporazumeta, da vodstveni organ potnikom, ki jih letalski prevoznik prevaža na letališče ali z njega, zagotavlja pomoč višjega standarda od standardov iz odstavka 1 ali da jim razen storitev, določenih v Prilogi I, zagotavlja dodatne storitve.

5. Zaradi financiranja česar koli od tega lahko vodstveni organ letalskemu prevozniku poleg takse iz člena 8(3) zaračuna še dodatno takso, ki je pregledna, sorazmerna s stroški in uvedena po posvetovanju z zadevnim letalskim prevoznikom.

Člen 10

Pomoč letalskih prevoznikov

Letalski prevoznik zagotavlja invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo, ki prihaja na letališče, odhaja z njega ali je v tranzitu skozi letališče, za katerega se uporablja ta uredba, pomoč iz Priloge II brez doplačila pod pogojem, da oseba izpolnjuje pogoje, določene v členu 7(1), (2) in (4).

Člen 11

Usposabljanje

Letalski prevozniki in vodstveni organi letališč:

(a) zagotovijo, da ima vse njihovo osebje, vključno z zaposlenimi pri katerem koli podizvajalcu, ki neposredno nudijo pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, ustrezno znanje o potrebah oseb z različnimi vrstami invalidnosti ali z omejeno mobilnostjo;

(b) zagotovijo, da ima vse njihovo osebje, ki dela na letališčih in ima neposredno opraviti s potniki, možnost usposabljanja na področju enakopravnosti invalidnih oseb in ozaveščanja o invalidnosti;

(c) zagotovijo, da se ob zaposlitvi vsi novi zaposleni udeležijo usposabljanja o invalidnosti, osebju pa po potrebi omogočijo usposabljanje za obnovitev znanja.

Člen 12

Povračilo škode za izgubljene ali poškodovane invalidske vozičke, drugo opremo za gibanje in pripomočke

Če se invalidski vozički ali druga oprema za gibanje ali pripomočki pri oskrbi na letališču ali med letalskim prevozom

izgubijo ali poškodujejo, se potniku, ki je lastnik te opreme, povrne škoda v skladu s pravili mednarodnega prava, prava Skupnosti in nacionalnega prava.

Člen 13

Izključitev opustitve

Obveznosti do invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo na podlagi te uredbe ni mogoče omejevati ali jih opustiti.

Člen 14

Izvršni organ in njegove naloge

1. Vsaka država članica določi organ ali organe, ki so odgovorni za izvrševanje te uredbe glede letov, ki odhajajo z letališč ali prihajajo na letališča, ki se nahajajo na njenem ozemlju. Kadar je to primerno, ta organ ali organi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev spoštovanja pravic invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, vključno z izpolnjevanjem standardov kakovosti iz člena 9(1). Države članice obvestijo Komisijo o organu ali organih, ki so jih določile.

2. Države članice, kadar je to primerno, predvidijo tudi, da organ ali organi za izvrševanje, določeni v skladu z odstavkom 1, zagotovijo zadovoljivo izvajanje člena 8, vključno z določbami o stroških, da bi se izognili nelojalni konkurenci. V ta namen lahko določijo tudi poseben organ.

Člen 15

Pritožba

1. Invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo, ki meni, da je prišlo do kršitve te uredbe, lahko zadevo predloži v reševanje vodstvenemu organu letališča oziroma zadevnemu letalskemu prevozniku.

2. Če invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo ne doseže zadovoljive rešitve na ta način, lahko pritožbe o domnevni kršitvi te uredbe sporoči vsakemu organu ali organom, ki so bili določeni v skladu s členom 14(1), ali vsakemu drugemu pristojnemu organu, ki ga določi država članica.

3. Organ države članice, ki prejme pritožbo o zadevi, ki sodi v pristojnost določenega organa druge države članice, pritožbo posreduje organu te druge države članice.

4. Države članice sprejmejo ukrepe za obveščanje invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo o njihovih pravicah na podlagi te uredbe in o možnosti pritožbe pri tem določenem organu ali organih.

Člen 16

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve določb te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotavljanje njihovega izvrševanja. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh določbah uradno obvestijo Komisijo in ji nemudoma sporočijo kakršne koli naknadne spremembe, ki vplivajo na te določbe.

Člen 17

Poročilo

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje do 1. januarja 2010 poroča o uporabi in učinkih te uredbe. Poročilu se po potrebi priložijo zakonodajni predlogi za nadaljnje podrobno izvajanje določb te uredbe ali za njen pregled.

Člen 18

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po dnevu objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 26. julija 2008, razen členov 3 in 4, ki se uporabljata od 26. julija 2007.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 5. julija 2006

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednica*
J. BORRELL FONTELLES	P. LEHTOMÄKI

PRILOGA I

Pomoč, za katero so odgovorni vodstveni organi letališč

Pomoč in dogovori, ki so potrebni, da se invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo omogoči:

— sporočanje njihovega prihoda na letališče in zahteve po pomoči na označenih točkah znotraj in zunaj zgradb terminala, navedenih v členu 5,

— premik od označene točke do okenca za prijavo potnikov,

— prijava na let in prijava prtljage,

— nadaljevanje poti od okenca za prijavo potnikov do zrakoplova skupaj z izpolnitvijo izstopnih, carinskih in varnostnih postopkov,

— vkrcanje na zrakoplov z zagotavljanjem dvigal, invalidskih vozičkov oziroma druge potrebne pomoči, kakor je to primerno,

— nadaljevanje poti od vrat zrakoplova do njihovih sedežev,

— shranjevanje in prevzem prtljage na zrakoplovu,

— nadaljevanje poti od njihovih sedežev do vrat zrakoplova,

— izkrcanje z zrakoplova z zagotavljanjem dvigal, invalidskih vozičkov ali druge potrebne pomoči, kakor je to primerno,

— nadaljevanje poti od zrakoplova do prostora za prevzem prtljage in prevzem prtljage skupaj z izpolnitvijo vstopnih in carinskih postopkov,

— nadaljevanje poti od prostora za prevzem prtljage do označene točke,

— dostop do povezovalnih letov, kadar so v tranzitu, s potrebno pomočjo na letalu in na tleh ter na terminalu in med njimi, kakor je potrebno,

— po potrebi pomoč pri dostopu do toaletnih prostorov.

Kadar invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, je treba tej osebi na zahtevo omogočiti, da zagotavlja potrebno pomoč na letališču ter pri vkrcanju in izkrcanju.

Zemeljska oskrba vse potrebne opreme za gibanje, vključno z opremo, kot so električni invalidski vozički, pri čemer je potrebno vnaprejšnje opozorilo v 48 urah ter upoštevanje prostorskih omejitev na zrakoplovu, ob upoštevanju uporabe ustrezne zakonodaje v zvezi z nevarnim blagom.

Začasna nadomestitev poškodovane ali izgubljene opreme za gibanje, čeprav ne nujno zamenjava enakega z enakim.

Zemeljska oskrba s pomočjo psov, ki so priznani kot psi pomočniki, kadar je to primerno.

Sporočanje informacij, potrebnih za izbiro leta, v dostopnih oblikah.

PRILOGA II

Pomoč letalskih prevoznikov

Prevoz psov, ki so priznani kot psi pomočniki, v kabini je odvisen od nacionalnih predpisov.

Transport, poleg medicinske opreme, največ dveh kosov opreme za gibanje na invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo, vključno z električnimi invalidskimi vozički, pri tem je potrebno vnaprejšnje opozorilo v 48 urah in upoštevanje prostorskih omejitev na zrakoplovu, ob upoštevanju uporabe ustrezne zakonodaje v zvezi z nevarnim blagom.

Sporočanje bistvenih informacij v zvezi z letom v dostopnih oblikah.

Na zahtevo se po najboljših močeh uredi sedežni red, ki bo omogočal zadovoljitev potreb posameznih invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo, ob upoštevanju varnostnih zahtev in razpoložljivosti.

Po potrebi pomoč pri dostopu do toaletnih prostorov.

Kadar invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, si bo letalski prevoznik po najboljših močeh prizadeval tej osebi dodeliti sedež poleg invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo.

DIREKTIVA 2006/52/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. julija 2006

o spremembi Direktive 95/2/ES o aditivih za živila razen barvil in sladil in Direktive 94/35/ES o sladilih za uporabo v živilih

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Aditivi za živila se lahko odobrijo za uporabo v živilih samo, če so v skladu s Prilogo II k Direktivi Sveta 89/107/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaj držav članic o aditivih za živila, ki se smejo uporabljati v živilih, namenjenih za prehrano ljudi ([3]).

(2) Direktiva 95/2/ES ([4]) določa seznam aditivov za živila, ki se jih lahko uporablja v Skupnosti, in pogoje za njihovo uporabo.

(3) Direktiva 94/35/ES ([5]) določa seznam sladil, ki se jih lahko uporablja v Skupnosti, in pogoje za njihovo uporabo.

(4) Od sprejetja direktiv 95/2/ES in 94/35/ES je na področju aditivov za živila prišlo do tehničnega razvoja. Ti direktivi bi se morali prilagoditi tako, da bo ta razvoj upoštevan.

(5) Na podlagi mnenja Evropske agencije za varnost hrane (EFSA), izraženega 26. novembra 2003, se trenutna dovoljenja spreminjajo z namenom ohranjati čim nižjo stopnjo nitrozaminov z nižanjem stopenj nitritov in nitratov, dodanih živilom, ob ohranjanju mikrobiološke varnosti živil. EFSA priporoča, da so vsebnosti nitritov in nitratov v zakonodaji določene kot „dodana količina“. EFSA meni, da dodana količina nitrita in ne količina ostanka prispeva k zaviranju delovanja proti *C. botulinum*. Trenutne določbe bi morale biti spremenjene tako, da so največje dovoljene vsebnosti, kakor so navedene s strani EFSA, v toplotno neobdelanih ali toplotno obdelanih mesnih izdelkih, v siru in ribah določene kot dodane količine. Vendar se morajo izjemoma za nekatere tradicionalno proizvedene mesne izdelke določiti najvišje dovoljene vsebnosti ostanka, pod pogojem, da so izdelki ustrezno določeni in opredeljeni. Stopnje, ki so določene, naj zagotovijo, da sprejemljivi dnevni vnos (SDV), ki ga je leta 1990 opredelil Znanstveni odbor za živila, ni prekoračen. Izdelke, ki jih ta direktiva izrecno ne navaja, vendar se tradicionalno proizvajajo na podoben način (tj. podobni izdelki), se po potrebi lahko razvrsti v skladu s členoma 5 in 6 Direktive 95/2/ES. Pri siru je treba vsebnost določiti kot dodano količino v mleku, namenjenemu proizvodnji sira. Če se uporabi postopek, pri katerem odvzemu sirotke ter dodajanju vode sledi dodajanje nitrata, naj bi to privedlo do vsebnosti, enakih tistim, do katerih bi prišli, če bi nitrat dodali neposredno mleku, namenjenemu proizvodnji sira.

(6) Direktiva 2003/114/ES o spremembi Direktive 95/2/ES je zahtevala, da Komisija in EFSA ponovno preučita pogoje uporabe E 214 do E 219 p-hidroksibenzoatov in njihovih natrijevih soli pred 1. julijem 2004. EFSA je ocenila informacije o varnosti p-hidroksibenzoatov in svoje mnenje podala 13. julija 2004. Za celo skupino je določila SDV 0–10 mg/kg telesne teže za vsoto metil in etil p-hidroksibenzojskih estrov kislin ter njihovih natrijevih soli. EFSA je menila, da propil paraben ne sme biti vključen v to skupino SDV, ker je propil paraben v nasprotju z metil in etil parabenom učinkoval na spolne hormone in moške reproduktivne organe mladih podgan. Zaradi pomanjkanja jasne ravni brez-opaznega-škodljivega-učinka (NOAEL) EFSA ni mogla priporočiti SDV za propil paraben. V Direktivi 95/2/ES je treba črtati E 216 propil p-hidroksibenzoat in E 217 natrij propil p-hidroksibenzoat. Hkrati je treba umakniti uporabo p-hidroksibenzoatov v prehranskih dopolnilih v tekoči obliki.

([1]) UL C 255, 14.10.2005, str. 59.

([2]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 26. oktobra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 2. junija 2006.

([3]) UL L 40, 11.2.1989, str. 27. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

([4]) UL L 61, 18.3.1995, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2003/114/ES (UL L 24, 29.1.2004, str. 58).

([5]) UL L 237, 10.9.1994, str. 3. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2003/115/ES (UL L 24, 29.1.2004, str. 65).

(7) Odločba Komisije 2004/374/ES [1] je začasno odložila dajanje v promet in uvoz žele dražejev, ki vsebujejo aditive za živila za oblikovanje gela, pridobljenih iz alg in določenih gumijev, zaradi tveganja zadušitve s temi izdelki. Da se sledi ugotovitvam te odločbe, je treba izločiti uporabo nekaterih aditivov za živila za oblikovanje gela v žele dražejih.

(8) Znanstveni odbor za prehrano je ocenil informacije o varnosti eritritola in podal svoje mnenje 5. marca 2003. Sklenil je, da je uporaba eritritola kot aditiva za živila sprejemljiva. Odbor tudi poudarja, da ima eritritol laksativni učinek, vendar v večjih odmerkih kot drugi polioli. Eritritol ima veliko tehnoloških lastnosti, ki niso povezane s sladkanjem in so pomembne v raznovrstnih živilih, od sladkornih izdelkov do mlečnih izdelkov. Te vključujejo funkcionalne lastnosti kot ojačevalci arome, nosilci, sredstva za ohranjanje vlage, stabilizatorji, sredstva za zgostitev (gostila), sredstva za povečanje prostornine in sredstva proti sprijemanju. Uporaba eritritola, ki je enaka uporabi drugih trenutno dovoljenih poliolov v živilih, mora biti dovoljena. Hkrati je treba spremeniti Direktivo 94/35/ES, ker se eritritol lahko uporablja tudi za sladkanje, tako kot drugi trenutno dovoljeni polioli.

(9) Znanstveni odbor za prehrano je ocenil informacije o varnosti hemiceluloze iz soje in podal svoje mnenje 4. aprila 2003. Sklenil je, da je uporaba hemiceluloze iz soje v nekaterih živilih, za katere je bila podana zahteva, in na nekaterih stopnjah vključitve sprejemljiva. Primerno je torej, da se dovoli taka uporaba za določene namene. V dobro ljudi z alergijami pa taka uporaba ne bi smela biti dovoljena za nepredelana živila, v katerih soja ni pričakovana. V vsakem primeru bi potrošniki morali biti obveščeni, če izdelek vsebuje hemicelulozo iz soje, v skladu z določbami Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil [2].

(10) EFSA je ocenila informacije o varnosti etil celuloze in podala svoje mnenje 17. februarja 2004. Odločila se je, da vključi etil celulozo v skupino SDV „ni določen“ za predelane celuloze, ki jo je ustanovil Znanstveni odbor za prehrano. Etil celuloza se največ uporablja v prehranskih dopolnilih in aromah v ovoju. Zato bi uporaba etil celuloze morala biti dovoljena na podoben način kot za druge celuloze.

(11) EFSA je ocenila podatke o varnosti pululana in podala svoje mnenje 13. julija 2004. Ugotovila je, da je uporaba pululana za obloge prehranskih dopolnil v obliki kapsul in tablet sprejemljiva kakor tudi za osveževalce daha v obliki lističev. Zato je primerno dovoliti uporabo v te namene.

(12) EFSA je ocenila podatke o varnosti terciarnega butilhidrokinona (TBHQ) in 12. julija 2004 podala svoje mnenje. Določila je SDV, ki za ta antioksidant znaša 0–0,7 mg/kg telesne teže, in ugotovila, da je njegova uporaba v nekaterih živilih pri določenih stopnjah vključitve sprejemljiva. Zato je primerno dovoliti uporabo tega aditiva.

(13) Znanstveni odbor za živila je ocenil podatke o varnosti aluminijevega oktenilsukcinata škroba in 21. marca 1997 podal svoje mnenje. Odbor je ugotovil, da se uporaba tega aditiva kot sestavine vitaminov in karotenoidov v mikro kapsulah lahko šteje za sprejemljivo. Zato je primerno dovoliti uporabo v ta namen.

(14) Med proizvodnjo sira, narejenega s kislinsko koagulacijo, je E 500ii Na hidrogen karbonat dodan siru, narejenem s kislinsko koagulacijo, z namenom, da se mlečna kislina puferira do ustrezne pH vrednosti in se tako ustvarijo nujne razmere za razvoj kultur zorenja. Zato je primerno, da se dovoli uporabo Na hidrogen karbonata v siru, narejenem s kislinsko koagulacijo.

(15) Trenutno je dovoljena uporaba zmesi sorbatov (E 200, E 202 in E 203) in benzoatov (E 210 do E 213) pri kuhanih kozicah za konzerviranje. Primerno je, da se to dovoljenje za uporabo razširi pri vseh kuhanih rakih in mehkužcih.

(16) E 551 silicijev dioksid je dovoljen kot nosilec za barvila živil pri najvišji stopnji 5 %. Treba je tudi dovoliti uporabo silicijevega dioksida kot nosilca za barvila živil E 171 titanov dioksid in E 172 železove okside in hidrokside pri stopnji največ 90 % glede na barvilo.

(17) Direktiva 95/2/ES omejuje uporabo aditivov, navedenih v Prilogi I k tej direktivi, za tradicionalni francoski kruh „*Pain courant français*“. Isto omejitev je treba uporabiti za podobni tradicionalni madžarski kruh. Prav tako je primerno, da se dovoli uporaba askorbinske kisline (E 300), natrijevega askorbata (E 301) in kalcijevega dinatrija EDTA (E 385) v madžarskih jetrnih paštetah.

(18) Treba je posodobiti trenutne določbe glede uporabe sulfitov (E 220 do E 228) v kuhanih rakih, namiznem grozdju in ličiju.

(19) V skladu z zahtevo države članice in mnenjem Znanstvenega odbora za prehrano z dne 5. marca 2003 bi moral biti 4-heksilresorcinol, ki je dovoljen na nacionalni ravni na podlagi Direktive 89/107/EGS, dovoljen na ravni Skupnosti.

[1] UL L 118, 23.4.2004, str. 70.

[2] UL L 109, 6.5.2000, str. 29. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2003/89/ES (UL L 308, 25.11.2003, str. 15).

(20) Terminologija, uporabljena v Direktivi 95/2/ES, bi morala biti prilagojena tako, da se upošteva Direktivo Sveta 89/398/EGS z dne 3. maja 1989 o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanaša na živila za posebne prehranske namene ([1]), Direktivo 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. junija 2002 o približevanju zakonodaje držav članic o prehranskih dopolnilih ([2]) in Direktivo Komisije 1999/21/ES z dne 25. marca 1999 o živilih za posebne zdravstvene namene ([3]).

(21) Direktivi 95/2/ES in 94/35/ES je zato primerno ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 95/2/ES se spremeni:

1. Člen 1(3)(c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) ‚nosilci', vključno z nosilnimi topili, so snovi, ki se uporabljajo za raztapljanje, razredčevanje, razprševanje ali kako drugo fizikalno spremembo aditiva ali arome, ne da bi se s tem spremenila njena funkcija (in ne da bi imeli sami kakršen koli tehnološki učinek), predvsem z namenom olajšanja ravnanja z njo, njene uporabe in rabe;".

2. V členu 3(2) se „hrana za dojenčke" nadomesti z „živila na osnovi žit ter živila za dojenčke in male otroke".

3. Priloge se spremenijo v skladu s Prilogo I k tej direktivi.

Člen 2

Priloga k Direktivi 94/35/ES se spremeni v skladu s Prilogo II k tej direktivi.

Člen 3

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 15. februarja 2008, z namenom:

(a) dovoliti promet s proizvodi in njihovo uporabo, ki so v skladu s to direktivo, do 15. februarja 2008;

(b) prepovedati promet s proizvodi in njihovo uporabo, ki niso v skladu s to direktivo, do 15. avgusta 2008.

Vendar so proizvodi, dani v promet ali označeni pred 15. avgustom 2008, ki niso v skladu s to direktivo, lahko dani v promet do porabe zalog.

Države članice Komisiji nemudoma sporočijo besedilo teh predpisov, skupaj s korelacijsko tabelo med določbami teh predpisov in določbami te direktive.

2. Države članice se v sprejetih zakonih in drugih predpisih iz odstavka 1 sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 4

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 5

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. julija 2006

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednik*
J. BORRELL FONTELLES	P. LEHTOMÄKI

([1]) UL L 186, 30.6.1989, str. 27. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

([2]) UL L 183, 12.7.2002, str. 51.

([3]) UL L 91, 7.4.1999, str. 29. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

PRILOGA I

Priloge k Direktivi 95/2/ES se spremenijo, kakor sledi:

1. Priloga I se spremeni:

   (a) v uvodnem besedilu se doda naslednja opomba:

   „4. Snovi, naštete pod E 400, E 401, E 402, E 403, E 404, E 406, E 407, E 407a, E 410, E 412, E 413, E 414, E 415, E 417, E 418 in E 440, se ne sme uporabljati v žele dražejih, ki so v tej direktivi opredeljeni kot žele sladkorni izdelki iz želeja čvrste konsistence, v obliki poltrdih bonbonov ali mini kapsul, ki se jih zaužije z enim grižljajem s pritiskom na bonbon ali mini kapsulo, ki sladkorni izdelek iztisne v usta.“;

   (b) v preglednici se vstavi naslednja vrstica:

„E 462	Etil celuloza.“

2. Priloga II se spremeni, kakor sledi:

   (a) vrstica za „zorjeni sir“ se nadomesti z naslednjim:

„Zorjeni sir	E 170 Ca karbonat E 504 Mg karbonat E 509 Ca klorid E 575 glukono-delta-lakton	*quantum satis*
	E 500ii Na hidrogen karbonat	*quantum satis* (samo za sir, ki je narejen s kislinsko koagulacijo)“;

   (b) v vrstici za „*Pain courant français*“ se za besedami „*Pain courant français*“ dodajo naslednje besede: „*Friss búzakenyér, fehér és félbarna kenyerek*“;

   (c) v vrstici za „*Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras*“ se za besedami „*Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras*“ dodajo naslednje besede: „*Libamáj, libamáj egészben, libamáj tömbben*“.

3. Priloga III se spremeni, kakor sledi:

   (a) del A se spremeni, kakor sledi:

   (i) v preglednici „Sorbati, benzoati in p-hidroksibenzoati“ se črtata vrstici za „E 216 propil p-hidroksibenzoat“ in „E 217 Na propil p-hidroksibenzoat“;

   (ii) razpredelnica za živila se spremeni na naslednji način:

   — črtajo se naslednje vrstice:

„Kuhani rakci				2 000		
Kuhani repi, in predpakirani marinirani kuhani mehkužci	2 000					
Prehranska dopolnila v tekoči obliki						2 000“,

— dodajo se naslednje vrstice:

„Kuhani raki in mehkužci		1 000		2 000		
Dopolnila k dnevni prehrani v tekoči obliki, kakor so opredeljena v Direktivi 2002/46/ES (*)				2 000		

(*) Direktiva 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 183, 12.7.2002, str. 51).“,

— besedilo „Dietetična živila za posebne zdravstvene namene“ se nadomesti z besedilom „Dietetična živila za posebne zdravstvene namene, kakor so opredeljena v Direktivi 1999/21/ES (*);

(*) Direktiva Komisije 1999/21/ES (UL L 91, 7.4.1999, str. 29).“

(b) v delu B se razpredelnica za živila spremeni, kakor sledi:

— vrstica za „Raki in glavonožci“ se spremeni, kakor sledi:

„Raki in glavonožci:	
— sveži, zamrznjeni in globoko zamrznjeni raki	150 ([1])
— kozice iz družine *Paneidae, Solenceridae, Aristeidae*:	
— do 80 enot	150 ([1])
— med 80 in 120 enot	200 ([1])
— nad 120 enot	300 ([1])
Raki in glavonožci:	
— kuhani	50 ([1])
— kuhane kozice iz družine *Paneidae, Solenceridae, Aristeidae*:	
— do 80 enot	135 ([1])
— med 80 in 120 enot	180 ([1])
— nad 120 enot	270 ([1])

([1]) V užitnih delih.“,

— vnos „Škrobi (razen škrobov za hrano za dojenčke, ki se jih odvaja od dojenja, ter hrane za dojenčke in male otroke)“ se nadomesti s „Škrobi (razen škrobov v formulah za dojenčke in male otroke, nadaljevalnih formulah in živilih na osnovi žit ter živilih za dojenčke in male otroke)“,

— dodajo se naslednje vrstice:

„*Salsicha fresca*	450
Namizno grozdje	10
Svež liči	10 (teža užitnega dela)“;

(c) v delu C se vrstice za E 249 in E 250 ter vrstice za E 251 in E 252 nadomestijo z naslednjim:

„E št.	Ime	Živilo	Največja vsebnost, ki se jo lahko doda med proizvodnjo (izražena kot $NaNO_2$)	Največja dovoljena vsebnost ostanka (izražena kot ($NaNO_2$)
E 249	K nitrit [x]	Mesni izdelki	150 mg/kg	
E 250	Na nitrit [x]	Sterilizirani mesni izdelki (Fo > 3,00) [y]	100 mg/kg	
		Tradicionalni mesni izdelki, izdelani po postopku mokrega razsoljevanja (1): *Wiltshire bacon* (1.1) *Entremeada, entrecosto, chispe, orelheira e cabeça (salgados),* *Toucinho fumado* (1.2) in podobni izdelki		175 mg/kg
		Wiltshire ham (1.1) in podobni izdelki		100 mg/kg
		Rohschinken, nassgepökelt (1.6) in podobni izdelki		50 mg/kg
		Cured tongue (1.3)		
		Tradicionalni mesni izdelki, izdelani po postopku suhega razsoljevanja (2): *Dry cured bacon* (2.1) in podobni izdelki		175 mg/kg
		Dry cured ham (2.1) *Jamón curado, paleta curada, lomo embuchado y cecina* (2.2) *Presunto, presunto da pá* in *paio do lombo* (2.3) in podobni izdelki		100 mg/kg
		Rohschinken, trockengepökelt (2.5) in podobni izdelki		50 mg/kg
		Drugi tradicionalni soljeni mesni izdelki (3):		
		Vysočina *Selský salám* *Turistický trvanlivý salám* *Poličan* *Herkules* *Lovecký salám* *Dunajská klobása* *Paprikáš* (3.5) in podobni izdelki	180 mg/kg	
		Rohschinken, trocken-/nassgepökelt (3.1) in podobni izdelki *Jellied veal and brisket* (3.2)		50 mg/kg

E št.	Ime	Živilo	Največja vsebnost, ki se jo lahko doda med proizvodnjo (izražena kot $NaNO_2$)	Največja dovoljena vsebnost ostanka (izražena kot ($NaNO_2$)
E 251 E 252	Na nitrat (z) Ka nitrat (z)	Toplotno neobdelani mesni izdelki	150 mg/kg	
		Tradicionalni mesni izdelki, izdelani po postopku mokrega razsoljevanja (1):		
		Kylmäsavustettu poronliha/ Kallrökt renkött (1.4)	300 mg/kg	
		Wiltshire bacon and Wiltshire ham (1.1) *Entremeada, entrecosto, chispe, orelheira e cabeça (salgados),* *Toucinho fumado* (1.2) *Rohschinken, nassgepökelt* (1.6) in podobni izdelki		250 mg/kg
		Bacon, Filet de bacon (1.5) in podobni izdelki		250 mg/kg brez dodanega E 249 ali E 250
		Cured tongue (1.3)		10 mg/kg
		Tradicionalni mesni izdelki, izdelani po postopku suhega razsoljevanja (2): *Dry cured bacon* in *Dry cured ham* (2.1) *Jamón curado, paleta curada, lomo embuchado y cecina* (2.2)		250 mg/kg
		Presunto, presunto da pá in *paio do lombo* (2.3) *Rohschinken, trockengepökelt* (2.5) in podobni izdelki		
		Jambon sec, jambon sel sec et autres pièces maturées séchées similaires (2.4)		250 mg/kg brez dodanega E 249 ali E 250
		Drugi tradicionalni soljeni mesni izdelki (3): *Rohwürste* (*Salami* in *Kantwurst*) (3.3)	300 mg/kg (brez dodanega E 249 ali E 250)	
		Rohschinken, trocken-/nassgepökelt (3.1) in podobni izdelki		250 mg/kg
		Salchichón y chorizo tradicionales de larga curación (3.4) *Saucissons secs* (3.6) in podobni izdelki	250 mg/kg (brez dodanega E 249 ali E 250)	
		Jellied veal and brisket (3.2)		10 mg/kg

E št.	Ime	Živilo	Največja vsebnost, ki se jo lahko doda med proizvodnjo (izražena kot $NaNO_2$)	Največja dovoljena vsebnost ostanka (izražena kot ($NaNO_2$)
		Trdi, poltrdi in polmehki sir	150 mg/kg v siru narejenem s kislinsko koagulacijo ali enaka vsebnost, če dodano po odvzemu sirotke ter dodajanju vode	
		Siru podobni mlečni izdelki		
		Marinirani slanik in sprat	500 mg/kg	

([x]) Kadar je označen ‚za živila“, se nitrit lahko prodaja samo v mešanici s soljo ali nadomestkom soli.

([y]) Fo vrednost 3 je enakovredna 3 minutam segrevanja na 121 °C (zmanjšanje bakterijske obremenitve ene milijarde spor v vsaki od 1 000 pločevink do ene spore v tisoč pločevinkah).

([z]) V nekaterih toplotno obdelanih mesnih izdelkih so lahko prisotni nitrati, ki nastanejo ob naravni pretvorbi nitritov v nitrate v rahlo kislem okolju.

1 Mesne izdelke se potopi v razsolico, ki vsebuje nitrite in/ali nitrate, sol in druge sestavine. Mesne izdelke se lahko nadalje predela, npr. s prekajevanjem.

1.1 V meso se vbrizga razsolica, nato sledi mokro razsoljevanje, ki traja 3 do 10 dni. Razsolica prav tako vsebuje mikrobiološke starter kulture.

1.2 Mokro razsoljevanje, ki traja 3 do 5 dni. Izdelek ni toplotno obdelan in ima visoko vodno aktivnost.

1.3 Mokro razsoljevanje, ki traja vsaj 4 dni, in predkuhanje.

1.4 V meso se vbrizga razsolica, nato sledi mokro razsoljevanje. Soljenje traja 14 do 21 dni, sledi zorenje s hladnim prekajevanjem, ki traja 4 do 5 tednov.

1.5 Mokro razsoljevanje, ki traja 4 do 5 dni pri 5 do 7 °C, zorenje, ki traja običajno 24 do 40 ur pri 22 °C, možno prekajevanje, ki traja 24 ur pri 20 do 25 °C, in shranjevanje, ki traja 3 do 6 tednov pri 12 do 14 °C.

1.6 Čas razsoljevanja je odvisen od oblike in teže mesnih kosov in traja približno 2 dni/kg, nato sledi stabilizacija/zorenje.

2 Postopek suhega razsoljevanja zajema nanos razsola, ki vsebuje nitrite in/ali nitrate, sol in druge sestavine, na površino mesa, nato sledi stabilizacija/zorenje. Mesne izdelke se lahko nadalje predela, npr. s prekajevanjem.

2.1 Suho razsoljevanje, ki mu sledi vsaj 4 dnevno zorenje.

2.2 Suho razsoljevanje s stabilizacijskim časom najmanj 10 dni in časom zorenja več kot 45 dni.

2.3 Suho razsoljevanje, ki traja 10 do 15 dni, nato sledita stabilizacija, ki traja od 30 do 45 dni, in zorenje, ki traja vsaj 2 meseca.

2.4 Suho razsoljevanje, ki traja 3 dni + 1 dan/kg, nato sledijo odležanje, ki traja 1 teden, ter staranje in zorenje, ki trajata od 45 dni do 18 mesecev.

2.5 Čas razsoljevanja je odvisen od oblike in teže mesnih kosov in traja približno 10 do 14 dni, nato sledi stabilizacija/zorenje.

3 Kombinirana uporaba mokrega in suhega razsoljevanja, ali kadar je nitrit in/ali nitrat dodan sestavljenemu izdelku ali kadar se razsolica vbrizga v izdelek pred kuhanjem. Izdelke se lahko nadalje predela, npr. s prekajevanjem.

3.1 Kombinirana uporaba suhega in mokrega razsoljevanja (brez vbrizganja razsolice). Čas razsoljevanja je odvisen od oblike in teže mesnih kosov in traja približno 14 do 35 dni, nato sledi stabilizacija/zorenje.

3.2 Vbrizganje razsolice, nato po najmanj 2 dneh sledi kuhanje v vreli vodi, ki traja do 3 ur.

3.3 Čas zorenja izdelka je najmanj 4 tedne, njegovo razmerje voda/beljakovine je manj kot 1,7.

3.4 Čas zorenja najmanj 30 dni.

3.5 Suh izdelek se kuha pri 70 °C, nato sledita sušenje in prekajevanje, ki trajata 8 do 12 dni. Fermentiran izdelek se po 14 do 30 dnevnem tristopenjskem procesu fermentacije prekajuje.

3.6 Surove fermentirane suhe klobase brez dodanih nitritov. Izdelek se fermentira pri temperaturah od 18 do 22 °C ali nižjih temperaturah (10 do 12 °C) in se nato stara/zori najmanj 3 tedne. Razmerje voda/beljakovine v izdelku je manj kot 1,7.“;

(d) del D se spremeni, kakor sledi:

(i) opomba se nadomesti z: „znak * v tabeli se nanaša na pravilo sorazmernosti: kadar gre za kombinirano uporabo galatov, TBHQ, BHA in BHT, je treba posamezne vsebnosti sorazmerno znižati.“;

(ii) vnosi E 310 do E 321 in E 310 do E 320 se nadomestijo z naslednjim:

„E 310	Propil galat	Masti in olja za profesionalno izdelavo termično obdelanih živil	200* (galati, TBHQ in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
E 311	Oktil galat	Olja in masti za cvrtje, razen olja iz oljčnih tropin	100* (BHT)
E 312	Dodecil galat		
E 319	Terciarni butil-hidrokinon (TBHQ)	Svinjska mast; ribje olje; goveja, perutninska in ovčja mast	obe izraženi na maščobo
E 320	Butiliran hidroksianizol (BHA)	Zmesi za kolače Prigrizki na osnovi žit Mleko v prahu za prodajne avtomate	200 (galati, TBHQ in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
E 321	Butiliran hidroksitoluen (BHT)	Dehidrirane juhe in bujoni Omake Dehidrirano meso Predelani oreščki Predkuhana žita	izraženo na maščobo
		Začimbe in dišave	200 (galati in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
		Dehidriran krompir	25 (galati, TBHQ in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
		Žvečilni gumi Prehranska dopolnila, kakor je opredeljeno v Direktivi 2002/46/ES	400 (galati, TBHQ, BHT in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
		Eterična olja	1 000 (galati, TBHQ in BHA, posamezno ali v kombinaciji)
		Arome razen eteričnih olj	100* (galati, posamezno ali v kombinaciji) 200* (TBHQ, BHA, posamezno ali v kombinaciji)“;

(iii) doda se naslednja vrstica:

„E 586	4-heksilresorcinol	Sveži, zamrznjeni in globoko zamrznjeni raki	2 mg/kg kot ostanki v mesu rakov“.

4. Priloga IV se spremeni, kakor sledi:

(a) vrstica za E 385 se nadomesti z naslednjo:

„E 385	Kalcij dinatrijev etilen, diamin tetra-acetat (kalcijev dinatrijev EDTA)	Emulgirane omake	75 mg/kg
		Stročnice, zrna stročnic, gobe in artičoke v pločevinkah in kozarcih	250 mg/kg
		Raki in mehkužci v pločevinkah in kozarcih	75 mg/kg
		Ribe v pločevinkah in kozarcih	75 mg/kg
		Mazave maščobe, kakor jih opredeljujeta prilogi B in C k Uredbi (ES) št. 2991/94 (*), ki imajo vsebnost maščobe 41 % ali manj	100 mg/kg
		Zamrznjeni in globoko zamrznjeni raki	75 mg/kg
		Libamáj, egészben és tömbben	250 mg/kg

(*) UL L 316, 9.12.1994, str. 2.“;

(b) pod vrstico za E 967 se vstavi naslednja vrstica:

„E 968	Eritritol	Živila na splošno (razen pijač in živil iz člena 2(3))	*quantum satis*
		Zamrznjene in globoko zamrznjene nepredelane ribe, raki mehkužci in glavonožci	*quantum satis*
		Likerji	*quantum satis*
			Za druge namene kakor za sladkanje“;

(c) doda se naslednja vrstica:

„E 426	Hemiceluloza iz soje	Pijače na osnovi mleka, namenjene prodaji na drobno	5 g/l
		Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES	1,5 g/l
		Emulgirane omake	30 g/l
		Predpakirani fini pekovski izdelki, namenjeni prodaji na drobno	10 g/kg
		Predpakirani gotovi orientalski rezanci, namenjeni prodaji na drobno	10 g/kg
		Predpakiran gotov riž, namenjen prodaji na drobno	10 g/kg

		Predpakirani izdelki iz predelanega krompirja in riža (vključno z zamrznjenimi, globoko zamrznjenimi, hlajenimi in suhimi predelanimi izdelki), namenjeni prodaji na drobno	10 g/kg
		Dehidrirani, koncentrirani, zamrznjeni in globoko zamrznjeni jajčni izdelki	10 g/kg
		Sladkorni izdelki iz želeja, razen žele bonbonov	10 g/kg“;

(d) v vrstici E 468 se besedilo „Dietetična prehranska dopolnila v trdni obliki“ nadomesti z besedilom „Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES, dobavljena v trdni obliki“;

(e) v vrsticah od E 338 do E 452 se besedilo „Prehranska dopolnila“ nadomesti z besedilom „Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES“;

(f) v vrsticah E 405, E 416, E 432 do E 436, E 473 in E 474, E 475, E 491 do E 495, E 551 do E 559 ter E 901 do E 904 se besedilo „Dietetična prehranska dopolnila“ nadomesti z besedilom „Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES“;

(g) v vrsticah E 1201 in E 1202 se besedilo „Prehranska dopolnila v obliki tablet in v obliki oblitih tablet“ nadomesti z besedilom „Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES, v obliki tablet ali bonbonov“;

(h) v vrstici E 405, v vrsticah od E 432 do E 436, v vrsticah E 473 in E 474, v vrsticah E 475, E 477, E 481 in E 482, v vrsticah od E 491 do E 495 se besedilo „Dietetična živila za posebne zdravstvene namene“ nadomesti z besedilom „Dietetična živila za posebne zdravstvene namene, kakor jih opredeljuje Direktiva 1999/21/ES“;

(i) vrstice E 1505 do E 1520 se nadomestijo:

„E 1505	Trietilcitrat	Arome	3 g/kg pri vseh virih v živilih, namenjenih prehrani ali pripravljenih po navodilih proizvajalca, posamezno ali v kombinaciji. Za pijače, razen kremnih likerjev, največja dovoljena vsebnost E 1520 znaša 1 g/l.“;
E 1517	Glicerildiacetat (diacetin)		
E 1518	Gliceriltriacetat (triacetin)		
E 1520	Propan-1,2-diol (propilenglikol)		

(j) dodata se naslednji vrstici:

„E 1204	Pululan	Prehranska dopolnila, kakor jih opredeljuje Direktiva 2002/46/ES, v obliki kapsul in tablet	*quantum satis*
		Mikrobonboni – osveževalci daha v lističih	*quantum satis*
E 1452	Aluminijev oktenil sukcinat škroba	Vitaminski pripravki v kapsulah v prehranskih dopolnilih, kakor je opredeljeno v Direktivi 2002/46/ES	35 g/kg v prehranskem dopolnilu“.

5. Priloga V se spremeni, kakor sledi:

(a) pod vrstico za E 967 se vstavi naslednjo vrstico:

„E 968	Eritritol“;	

(b) pod vrstico za E 466 se vstavi naslednjo vrstico:

„E 462	Etil celuloza“;	

(c) v tretjem stolpcu vrstice za E 551 in E 552 se doda naslednji stavek:

„Za E 551: v E 171 titanovem dioksidu in E 172 železovih oksidih in hidroksidih (največ 90 % glede na barvilo)“.

6. Priloga VI se spremeni, kakor sledi:

(a) v prvem, drugem in tretjem odstavku uvodnega sporočila se besedilo „živila za dojenčke in male otroke“ nadomesti z besedilom „živila na osnovi žit ter živila za dojenčke in male otroke“;

(b) v delu 3, v naslovu, v vrsticah od E 170 do E 526, vrsticah E 500, E 501 in E 503, v vrstici E 338, v vrsticah od E 410 do E 440, v vrsticah od E 1404 do E 1450 in v vrstici E 1451 se besedilo „živila za dojenčke in male otroke“ nadomesti z besedilom „živila na osnovi žit ter živila za dojenčke in majhne otroke“;

(c) v delu 4 se za vrstico E 472c doda naslednja vrstica:

„E 473	Estri saharoze z maščobnimi kislinami	120 mg/l	Izdelki, ki vsebujejo hidrolizirane beljakovine, peptide in aminokisline“.

PRILOGA II

Priloga k Direktivi 94/35/ES se spremeni z naslednjim:

1. v prvem stolpcu vrstice za E 420 do E 967 se doda „E 968“;

2. v drugem stolpcu vrstice za E 420 in E 967 se doda beseda „Eritritol“.

DIREKTIVA 2006/54/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. julija 2006

o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti člena 141(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Direktiva Sveta 76/207/EGS z dne 9. februarja 1976 o izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnega usposabljanja in napredovanja ter delovnih pogojev ([3]) in Direktiva Sveta 86/378/EGS z dne 24. julija 1986 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v poklicnih sistemih socialne varnosti ([4]) sta bili bistveno spremenjeni ([5]). Tudi Direktiva Sveta 75/117/EGS z dne 10. februarja 1975 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z uporabo načela enakega plačila za moške in ženske ([6]) in Direktiva Sveta 97/80/ES z dne 15. decembra 1997 o dokaznem bremenu v primerih diskriminacije zaradi spola ([7]) vsebujeta določbe, katerih namen je uresničevanje načela enakega obravnavanja moških in žensk. Ker se te direktive spet spreminjajo, je treba zadevne določbe zaradi jasnosti in združitve temeljnih določb na tem področju preoblikovati v eno besedilo, kakor tudi da bi se upošteval razvoj, ki izhaja iz sodne prakse Sodišča Evropskih skupnosti (v nadaljnjem besedilu „Sodišče“).

([1]) UL C 157, 28.6.2005, str. 83.

([2]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 10. marca 2006 (UL C 126 E, 30.5.2006, str. 33) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 1. junija 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

([3]) UL L 39, 14.2.1976, str. 40. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2002/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 269, 5.10.2002, str. 15).

([4]) UL L 225, 12.8.1986, str. 40. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 96/97/ES (UL L 46, 17.2.1997, str. 20).

([5]) Glej del A Priloge I.

([6]) UL L 45, 19.2.1975, str. 19.

([7]) UL L 14, 20.1.1998, str. 6. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 98/52/ES (UL L 205, 22.7.1998, str. 66).

(2) V skladu s členoma 2 in 3(2) Pogodbe ter sodno prakso Sodišča je enakost moških in žensk temeljno načelo prava Skupnosti. Iz navedenih členov Pogodbe izhaja, da je načelo enakosti moških in žensk „naloga“ in „cilj“ Skupnosti, ki ji nalaga pozitivno obveznost spodbujanja tega načela pri vseh njenih dejavnostih.

(3) Sodišče je ugotovilo, da se področje uporabe načela enakega obravnavanja moških in žensk ne more omejiti na prepoved diskriminacije, ki temelji na dejstvu, da je oseba enega ali drugega spola. Zaradi namena in narave pravic, ki naj bi jih to načelo ščitilo, se uporablja tudi za diskriminacijo, ki izhaja iz spremembe spola osebe.

(4) S členom 141(3) Pogodbe je določena posebna pravna podlaga za sprejemanje ukrepov Skupnosti za zagotovitev uporabe načela enakih možnosti in enakega obravnavanja na področju zaposlovanja in poklica, vključno z načelom enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti.

(5) Tudi s členoma 21 in 23 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije je prepovedana vsaka diskriminacija zaradi spola ter je zagotovljena pravica do enakega obravnavanja moških in žensk na vseh področjih, vključno z zaposlovanjem, delom in plačilom.

(6) Nadlegovanje in spolno nadlegovanje sta v nasprotju z načelom enakega obravnavanja moških in žensk ter pomenita diskriminacijo zaradi spola za namene te direktive. Te oblike diskriminacije ne obstajajo le na delovnem mestu, temveč tudi v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnim usposabljanjem in napredovanjem. Zaradi tega bi morale biti prepovedane in zanje predvidene učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.

(7) V tem smislu je treba delodajalce in tiste, ki so odgovorni za poklicno usposabljanje, spodbuditi, naj sprejmejo ukrepe za boj proti vsem oblikam diskriminacije zaradi spola in zlasti naj v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso sprejmejo preventivne ukrepe proti nadlegovanju in spolnemu nadlegovanju na delovnem mestu ter pri dostopu do zaposlitve, poklicnem usposabljanju in napredovanju.

(8) Načelo enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti, kakor je določeno v členu 141 Pogodbe in potrjeno z ustaljeno sodno prakso Sodišča, predstavlja pomemben vidik načela enakega obravnavanja moških in žensk ter bistven in nepogrešljiv del pravnega reda

Skupnosti, vključno s sodno prakso Sodišča na področju diskriminacije zaradi spola. Zaradi tega je primerno omogočiti njegovo nadaljnje uresničevanje.

(9) V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je za ugotovitev, ali delavci opravljajo enako delo ali delo enake vrednosti, treba določiti, ali se za te delavce ob upoštevanju vrste dejavnikov, vključno z naravo dela in usposabljanjem ter delovnimi pogoji, lahko šteje, da se nahajajo v primerljivih okoliščinah.

(10) Sodišče je odločilo, da v določenih okoliščinah načelo enakega plačila ni omejeno samo na okoliščine, v katerih moški in ženske delajo za istega delodajalca.

(11) Države članice bi si morale v sodelovanju s socialnimi partnerji še naprej prizadevati za rešitev problema razlik v plači med spoloma in izrazite segregacije zaradi spola na trgu delovne sile s pomočjo ureditev o gibljivem delovnem času, ki bi moškim in ženskam omogočile uspešnejšo uskladitev družinskih in poklicnih obveznosti. To bi lahko vključevalo tudi ustrezne ureditve o starševskem dopustu, ki bi jih lahko koristila oba starša, kot tudi zagotavljanje dostopnega in finančno ugodnega otroškega varstva ter oskrbe za vzdrževane družinske člane.

(12) Sprejeti je treba posebne ukrepe za zagotovitev uresničevanja načela enakega obravnavanja v poklicnih sistemih socialne varnosti in jasneje opredeliti njegovo področje uporabe.

(13) V sodbi z dne 17. maja 1990 v zadevi C-262/88 ([1]) je Sodišče odločilo, da so vse oblike poklicnih pokojnin sestavni del plačila v smislu člena 141 Pogodbe.

(14) Čeprav pojem plačila v smislu člena 141 Pogodbe ne vključuje prejemkov za socialno varnost, je zdaj jasno opredeljeno, da spada pokojninska shema za javne uslužbence v okvir načela enakega plačila, če se prejemki iz sheme izplačujejo delavcu na podlagi delovnega razmerja z delodajalcem javnega sektorja, ne glede na dejstvo, da je taka shema del splošnega zakonsko predpisanega sistema. V skladu s sodbami Sodišča v zadevah C-7/93 ([2]) in C-351/00 ([3]) je ta pogoj izpolnjen, če se pokojninska shema nanaša na posebno kategorijo delavcev in so prejemki na podlagi pravic iz sheme neposredno povezani z delovno dobo ter se izračunavajo na podlagi zadnje plače javnega uslužbenca. Zaradi jasnosti je torej primerno, da se s tem v zvezi sprejme posebna določba.

(15) Sodišče je potrdilo, da so prispevki zaposlenih moških in žensk v pokojninsko shemo z vnaprej določenimi prejemki zajeti s členom 141 Pogodbe, vendar prispevkov, ki niso enaki in jih delodajalci plačujejo v naložbene pokojninske sheme z vnaprej določenimi prejemki zaradi uporabe aktuarskih faktorjev, ki se razlikujejo glede na spol, ni mogoče ocenjevati v okviru iste določbe.

(16) Tako so lahko na primer pri naložbenih pokojninskih shemah z vnaprej določenimi prejemki nekateri elementi, kot so pretvorba dela redne pokojnine v kapital, prenos pokojninskih pravic, pokojnina za preživele družinske člane, izplačljiva vzdrževancu v zameno za odstop dela pokojnine, ali znižana pokojnina, kadar se delavec odloči za predčasno upokojitev, neenaki, kadar ob izvajanju financiranja sheme različni zneski izhajajo iz uporabe aktuarskih faktorjev glede na spol.

(17) Ugotovljeno je, da se dajatve, ki se plačujejo na podlagi poklicnih sistemov socialne varnosti, ne štejejo za prejemke iz dela, če se nanašajo na zaposlitve pred 17. majem 1990, razen če so delavci ali osebe, ki jih zahtevajo, začele sodni postopek ali vložile podobno zahtevo v skladu z nacionalno zakonodajo, ki se je uporabljala pred tem datumom. Zato je treba uresničevanje načela enakega obravnavanja ustrezno omejiti.

(18) V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Barberjev protokol ([4]) ne vpliva na pravico do vključitve v poklicno pokojninsko shemo in se časovna omejitev učinkov sodbe v zadevi C-262/88 ne uporablja za pravico do vključitve v poklicno pokojninsko shemo. Sodišče je tudi razsodilo, da se lahko za delavce, ki uveljavljajo pravico do vključitve v poklicno pokojninsko shemo, uporabijo nacionalni predpisi glede rokov za začetek postopkov po nacionalni zakonodaji, pod pogojem, da za tovrstne postopke niso manj ugodni kot za podobne domače postopke in da v praksi ne onemogočajo uveljavljanja pravic, dodeljenih s pravom Skupnosti. Sodišče je prav tako izpostavilo dejstvo, da lahko delavci retroaktivno zahtevajo vključitev v poklicno pokojninsko shemo, vendar jim s tem ni dovoljeno, da bi se izognili plačilu prispevkov za zadevno obdobje članstva.

(19) Zagotavljanje enakega dostopa do zaposlitve in poklicnega usposabljanja zaradi zaposlitve je temelj uresničevanja načela enakega obravnavanja moških in žensk na področju zaposlovanja in poklicnega dela. Izjeme v zvezi s tem načelom morajo biti zato omejene na tiste poklicne dejavnosti, ki zahtevajo zaposlitev osebe določenega spola zaradi narave dejavnosti ali okoliščin, v katerih se dejavnosti izvajajo, pod pogojem, da je zadani cilj zakonit in skladen z načelom sorazmernosti.

([1]) C-262/88: *Barber proti Guardian Royal Exchange Assurance Group* (1990 ECR I-1889).

([2]) C-7/93: *Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds v G. A. Beune* (1994 ECR I-4471).

([3]) C-351/00: *Pirkko Niemi* (2002 ECR I-7007).

([4]) Protokol 17 o členu 141 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (1992).

(20) Ta direktiva ne posega v svobodo združevanja, vključno s pravico vsake osebe, da za zaščito svojih interesov ustanavlja sindikate in se v njih včlani. Ukrepi v smislu člena 141(4) Pogodbe lahko vključujejo članstvo ali nadaljevanje dejavnosti organizacij ali sindikatov, katerih glavni cilj je uveljavljanje načela enakega obravnavanja moških in žensk v praksi.

(21) Prepoved diskriminacije ne sme posegati v ohranjanje ali sprejemanje ukrepov, namenjenih preprečevanju ali nadomestilu za prikrajšanost skupine oseb istega spola. Takšni ukrepi dovoljujejo organizacije oseb enega spola, kadar je njihov glavni cilj spodbujanje posebnih potreb teh oseb in spodbujanje enakosti moških in žensk.

(22) Da bi se v skladu s členom 141(4) Pogodbe zagotovila dejanska popolna enakost moških in žensk v poklicnem življenju, načelo enakega obravnavanja državam članicam ne preprečuje ohranjanja ali sprejemanja ukrepov, ki omogočajo posebne prednosti, s katerimi bi se manj zastopanemu spolu olajšalo opravljanje poklicne dejavnosti oziroma preprečilo ali nadomestilo prikrajšanost v poklicnih karierah. Glede na trenutni položaj in ob upoštevanju Deklaracije št. 28 k Amsterdamski pogodbi bi si morale države članice najprej prizadevati za izboljšanje položaja žensk v poklicnem življenju.

(23) Iz sodne prakse Sodišča jasno izhaja, da je neugodno obravnavanje ženske, ki je povezano z nosečnostjo ali materinstvom, neposredna diskriminacija zaradi spola. Zato je treba tako obravnavanje izrecno vključiti v to direktivo.

(24) Sodišče dosledno priznava zakonitost, glede na načelo enakega obravnavanja, zaščite biološkega stanja ženske med nosečnostjo in materinstvom ter uvedbe ukrepov za varstvo nosečnosti kot sredstva za dosego dejanske enakosti. Ta direktiva torej ne posega v Direktivo Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo ([1]). Ta direktiva nadalje ne posega v Direktivo Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC ([2]).

(25) Zaradi jasnosti je primerno sprejeti izrecno določbo za varstvo pravic iz delovnega razmerja za ženske, ki so na porodniškem dopustu, zlasti za njihovo pravico do vrnitve na isto ali enakovredno delovno mesto, brez škodljivih posledic za njihove delovne pogoje zaradi koriščenja takega dopusta, ter pravico do vseh izboljšav delovnih pogojev, do katerih bi bile upravičene med svojo odsotnostjo.

([1]) UL L 348, 28.11.1992, str. 1.

([2]) UL L 145, 19.6.1996, str. 4. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/75/ES (UL L 10, 16.1.1998, str. 24).

(26) V Resoluciji Sveta in ministrov za delo in socialno politiko, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 29. junija 2000 o uravnoteženi udeležbi žensk in moških v družinskem in poklicnem življenju ([3]) so bile države članice povabljene k razmisleku o preučitvi možnosti, da v svojem pravnem sistemu moškim delavcem priznajo individualno in neprenosljivo pravico do očetovskega dopusta, ob ohranitvi njihovih pravic iz delovnega razmerja.

(27) Podobno velja, če države članice priznavajo moškim in ženskam individualno in neprenosljivo pravico do dopusta po posvojitvi otroka. Države članice določijo, ali se prizna takšna pravica za očetovski in/ali posvojiteljski dopust ali ne, ter določijo tudi pogoje, razen odpuščanja in vrnitve na delo, ki niso zajeti s to direktivo.

(28) Zaradi učinkovitega uresničevanja načela enakega obravnavanja morajo države članice uvesti ustrezne postopke.

(29) Določba o ustreznih sodnih ali upravnih postopkih za izvrševanje obveznosti, ki jih nalaga ta direktiva, je temeljnega pomena za učinkovito uresničevanje načela enakega obravnavanja.

(30) Pomembno vlogo pri zagotavljanju učinkovitega uresničevanja načela enakega obravnavanja ima sprejetje pravil o dokaznem bremenu. Kakor je to izreklo Sodišče, je treba torej sprejeti določbo, ki bo omogočala, da se dokazno breme prenese na toženo stranko, kadar gre za očiten primer domnevne diskriminacije, razen v zvezi s postopki, v katerih mora sodišče ali drugi pristojni nacionalni organ raziskati dejstva. Vendar pa je treba pojasniti, da presoja dejstev, na podlagi katerih se lahko domneva o neposredni ali posredni diskriminaciji, ostaja v pristojnosti nacionalnega organa v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso. Poleg tega naj bi države članice v kateri koli ustrezni fazi postopka uvedle dokazna pravila, ki so ugodnejša za tožeče stranke.

(31) Zaradi nadaljnjega izboljšanja ravni varstva, ki jo nudi ta direktiva, bi morala imeti združenja, organizacije in druge pravne osebe tudi pravico do sodelovanja v postopkih na način, ki ga določijo države članice, bodisi v imenu tožeče stranke bodisi v njeno podporo, brez poseganja v nacionalna postopkovna pravila glede zastopanja in obrambe.

(32) Glede na dejstvo, da je pravica do učinkovitega pravnega varstva ena temeljnih pravic, je primerno, da se delavcem zagotovi nadaljevanje takega varstva tudi po tem, ko je razmerje, iz katerega izhaja domnevna kršitev načela

([3]) UL C 218, 31.7.2000, str. 5.

enakega obravnavanja, končano. Delavec, ki brani osebo, ki je varovana na podlagi te direktive, oziroma je priča takšni osebi, je upravičen do enakega varstva.

(33) Sodišče je jasno ugotovilo, da mora biti za zagotovitev dejanske učinkovitosti načela enakega obravnavanja za vsako kršitev dodeljena ustrezna odškodnina glede na utrpljeno škodo. Zato je primerno, da se izključi vnaprejšnja določitev vsake zgornje meje take odškodnine, razen če delodajalec lahko dokaže, da je edina škoda, ki jo je tožeča stranka utrpela zaradi diskriminacije v smislu te direktive, zavrnitev upoštevanja njene/njegove prijave za delovno mesto.

(34) Za učinkovitejše uresničevanje načela enakega obravnavanja morajo države članice spodbujati dialog med socialnimi partnerji in v okviru nacionalne prakse z nevladnimi organizacijami.

(35) Države članice morajo zagotoviti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za kršitve obveznosti iz te direktive.

(36) Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev te direktive in jih je torej laže doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz istega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za dosego teh ciljev.

(37) Za boljše razumevanje različnega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in delu bi bilo treba še naprej pripravljati, analizirati in na ustreznih ravneh dati na razpolago statistike, razčlenjene po spolu.

(38) Enako obravnavanje moških in žensk pri zaposlovanju in delu ne more biti omejeno na zakonodajne ukrepe. Nasprotno, Evropska unija in države članice bi morale še naprej spodbujati ozaveščanje javnosti glede problema diskriminacije pri plačah in si prizadevati za spremembo ravnanj ter pri tem v čim večjem možnem obsegu vključiti vse zainteresirane strani v javni in zasebni sferi. Pri tem lahko igra pomembno vlogo dialog med socialnimi partnerji.

(39) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno zakonodajo je treba omejiti na tiste določbe, ki v primerjavi s prejšnjimi direktivami pomenijo vsebinsko spremembo. Obveznost prenosa vsebinsko nespremenjenih določb izhaja iz prejšnjih direktiv.

(40) Ta direktiva ne sme posegati v obveznosti držav članic, ki se nanašajo na časovne roke za prenos v nacionalno zakonodajo in uporabo direktiv iz Priloge I, del B.

(41) V skladu z odstavkom 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje [1] države članice za svoje potrebe in v interesu Skupnosti izdelajo in objavijo lastne tabele, ki naj, kolikor je to mogoče, prikažejo primerjavo med to direktivo in ukrepi za njen prenos v nacionalno zakonodajo –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Namen

Namen te direktive je zagotoviti uresničevanje načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk na področju zaposlovanja in poklicnega dela.

V ta namen vsebuje določbe za uresničevanje načela enakega obravnavanja v zvezi:

(a) z dostopom do zaposlitve, vključno z napredovanjem in dostopom do poklicnega usposabljanja;

(b) z delovnimi pogoji, vključno s plačilom;

(c) s poklicnimi sistemi socialne varnosti.

Vsebuje tudi določbe za zagotovitev večje učinkovitosti takšnega uresničevanja z določitvijo ustreznih postopkov.

Člen 2

Opredelitve pojmov

1. Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) „neposredna diskriminacija“: kadar se ena oseba zaradi spola obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala oseba drugega spola v primerljivi situaciji;

(b) „posredna diskriminacija“: kadar bi bile zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse osebe enega spola v posebej neugodnem položaju v primerjavi z osebami drugega spola, razen če ta predpis, merilo ali praksa objektivno temelji na zakonitem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna;

(c) „nadlegovanje“: kadar ima neželeno vedenje, povezano s spolom osebe, učinek ali namen prizadeti dostojanstvo osebe in ustvariti zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje;

[1] UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

(d) „spolno nadlegovanje“: kadar ima kakršna koli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega vedenja spolne narave učinek ali namen prizadeti dostojanstvo osebe, zlasti kadar gre za ustvarjanje zastrašujočega, sovražnega, ponižujočega, sramotilnega ali žaljivega okolja;

(e) „plačilo“: običajna osnovna ali minimalna plača in vsa druga plačila, bodisi v denarju bodisi v naravi, ki jih delavec prejme, neposredno ali posredno, zaradi svoje zaposlitve, od delodajalca;

(f) „poklicni sistemi socialne varnosti“: sistemi, ki jih ne ureja Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti ([1]) in katerih namen je delavcem, bodisi zaposlenim bodisi samozaposlenim, v delovni organizaciji ali skupini delovnih organizacij, v gospodarski dejavnosti, v poklicnem sektorju ali skupini sektorjev zagotoviti pravice, ki dopolnjujejo pravice iz obveznega sistema socialne varnosti ali jih nadomeščajo, ne glede na to, ali je vključitev v te sisteme obvezna ali prostovoljna.

2. Za namene te direktive diskriminacija vključuje:

(a) nadlegovanje in spolno nadlegovanje kot tudi vsako manj ugodno obravnavanje osebe zaradi zavrnitve ali dopuščanja takega vedenja;

(b) navodilo, naj se osebe diskriminirajo zaradi spola;

(c) kakršno koli manj ugodno obravnavanje žensk, ki je povezano z nosečnostjo ali s porodniškim dopustom v smislu Direktive 92/85/EGS.

Člen 3

Pozitivni ukrepi

Države članice lahko ohranijo ali sprejmejo ukrepe v smislu člena 141(4) Pogodbe za dejansko zagotovitev polne enakosti moških in žensk v poklicnem življenju.

([1]) UL L 6, 10.1.1979, str. 24.

NASLOV II

POSEBNE DOLOČBE

POGLAVJE 1

Enako plačilo

Člen 4

Prepoved diskriminacije

Za enako delo ali za delo enake vrednosti se odpravi neposredna in posredna diskriminacija zaradi spola glede vseh vidikov in pogojev plačila.

Še zlasti kadar se za določanje plačila uporablja sistem razvrstitve delovnih mest, ta sistem temelji na enakih merilih za moške in ženske ter je oblikovan tako, da izključuje vsakršno diskriminacijo zaradi spola.

POGLAVJE 2

Enako obravnavanje v poklicnih sistemih socialne varnosti

Člen 5

Prepoved diskriminacije

Brez poseganja v člen 4 v poklicnih sistemih socialne varnosti ne sme biti nobene neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola, zlasti glede:

(a) obsega takih sistemov in pogojev za dostop do njih;

(b) obveznosti v zvezi s prispevki in izračunavanjem prispevkov;

(c) izračunavanja prejemkov, vključno z dodatnimi prejemki, ki se plačujejo za zakonskega partnerja ali vzdrževane družinske člane, ter pogojev v zvezi s trajanjem in ohranitvijo upravičenosti do prejemkov.

Člen 6

Področje uporabe glede na osebe

To poglavje se uporablja za delovno aktivno prebivalstvo, vključno s samozaposlenimi osebami, za osebe, katerih delo je prekinjeno zaradi bolezni, materinstva, nesreče ali neprostovoljne brezposelnosti, iskalce zaposlitve ter za upokojene delavce in delavce invalide ter za njihove upravičence v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

Člen 7

Področje uporabe glede na vsebino

1. To poglavje se uporablja za:

(a) poklicne sisteme socialne varnosti, ki zagotavljajo varstvo pred naslednjimi tveganji:

(i) boleznijo;

(ii) invalidnostjo;

(iii) starostjo, vključno s predčasno upokojitvijo;

(iv) nesrečami pri delu in poklicnimi boleznimi;

(v) brezposelnostjo;

(b) poklicne sisteme socialne varnosti, ki zagotavljajo druge socialne pravice kot prejemke v denarju ali v naravi, še zlasti pokojnine preživelih družinskih članov in družinske prejemke, če prejemki te vrste predstavljajo plačilo, ki ga delodajalec izplača delavcu na podlagi njegove zaposlitve.

2. To poglavje se uporablja tudi za pokojninske sheme za posebno kategorijo delavcev, kot so javni uslužbenci, če se prejemki iz sheme izplačujejo delavcu na podlagi delovnega razmerja z delodajalcem javnega sektorja. Dejstvo, da je taka shema del splošnega, zakonsko predpisanega sistema, s tem v zvezi nima vpliva.

Člen 8

Izjeme od vsebinskega področja uporabe

1. To poglavje se ne uporablja za:

(a) individualne pogodbe samozaposlenih oseb;

(b) sisteme s samo enim članom za samozaposlene osebe;

(c) zavarovalne pogodbe, v katerih delodajalec ni pogodbena stranka, v primeru delavcev;

(d) neobvezne klavzule poklicnih sistemov socialne varnosti, ki se članom ponudijo individualno in jim zagotavljajo:

(i) dodatne pravice;

(ii) ali izbiro datuma začetka prejemanja običajnih prejemkov iz pravic za samozaposlene osebe ali izbiro med različnimi pravicami;

(e) poklicne sisteme socialne varnosti, kolikor se prejemki iz pravic financirajo iz prispevkov, ki jih delavci plačajo prostovoljno.

2. To poglavje delodajalcu ne preprečuje, da osebam z dopolnjeno upokojitveno starostjo za pridobitev pokojnine iz poklicnega sistema socialne varnosti, ki še niso dopolnile upokojitvene starosti za obvezno starostno pokojnino, dodeli dodatek k pokojnini, ki celotni znesek izplačil tem osebam izenačuje ali čim bolj približa znesku izplačanemu osebam drugega spola v enakih okoliščinah, ki so že dopolnile zakonsko določeno upokojitveno starost, dokler osebe, ki prejemajo dodatek, ne dopolnijo zakonsko določene upokojitvene starosti.

Člen 9

Primeri diskriminacije

1. Določbe v nasprotju z načelom enakega obravnavanja so tiste, ki neposredno ali posredno temeljijo na spolu, in sicer pri:

(a) določanju oseb, ki se lahko vključijo v poklicni sistem socialne varnosti;

(b) določanju obvezne ali prostovoljne vključitve v poklicni sistem socialne varnosti;

(c) določanju različnih pravil glede starosti za vključitev v sistem, najkrajše delovne dobe ali članstva v sistemu, ki se zahteva za pridobitev pravic;

(d) določanju različnih pravil, razen kakor je določeno v točkah (h) in (j), za povračilo prispevkov, kadar delavec izstopi iz sistema, ne da bi izpolnil pogoje za odlog pravice do dolgoročnih prejemkov;

(e) določanju različnih pogojev za pridobitev pravic ali za omejevanje teh pravic za delavce enega ali drugega spola;

(f) določanju različnih upokojitvenih starosti;

(g) začasni ustavitvi ohranitve ali pridobivanja pravic na podlagi zakonov ali sporazumov, za katere plačuje delodajalec, med porodniškim dopustom ali dopustom iz družinskih razlogov;

(h) določanju različnih ravni pravic, razen kolikor so nujne zaradi upoštevanja aktuarskih faktorjev za izračune, ki se razlikujejo glede na spol pri shemah z vnaprej določenimi prispevki; pri naložbenih shemah z vnaprej določenimi prejemki so nekateri elementi lahko različni, kadar ob izvajanju financiranja sheme različni zneski izhajajo iz uporabe aktuarskih faktorjev glede na spol;

(i) določanju različnih ravni prispevkov delavcev;

(j) določanju različnih ravni prispevkov delodajalcev, razen:

(i) pri shemah z vnaprej določenimi prispevki, če je namen izravnati ali čim bolj izenačiti znesek končnih prejemkov obeh spolov;

(ii) pri naložbenih shemah z vnaprej določenimi prejemki, v katerih so prispevki delodajalca namenjeni zagotavljanju zadostnih sredstev za pokrivanje stroškov določenih prejemkov;

(k) določanju različnih standardov ali standardov, ki se uporabljajo le za delavce enega spola, razen kakor je določeno v točkah (h) in (j), glede jamstva ali ohranitve upravičenosti do odloženih prejemkov, ko delavec izstopi iz sistema.

2. Kadar ima upravljalski organ sistema diskrecijsko pravico glede dodelitve pravic iz tega poglavja, upošteva načelo enakega obravnavanja.

Člen 10

Izvajanje v zvezi s samozaposlenimi osebami

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so določbe poklicnih sistemov socialne varnosti za samozaposlene osebe, ki so v nasprotju z načelom enakega obravnavanja, revidirane najpozneje do 1. januarja 1993 ali v državah članicah, ki so pristopile po tem datumu, do datuma začetka uporabe Direktive 86/378/EGS na njihovem ozemlju.

2. To poglavje ne preprečuje, da za pravice in obveznosti, ki izhajajo iz vključenosti samozaposlenih oseb v poklicni sistem socialne varnosti, preden je bil revidiran, še naprej veljajo določbe sistema, ki so veljale v tistem obdobju.

Člen 11

Možnost odloga v zvezi s samozaposlenimi osebami

Glede poklicnih sistemov socialne varnosti za samozaposlene osebe lahko države članice odložijo obvezno uporabo načela enakega obravnavanja v zvezi:

(a) z določitvijo upokojitvene starosti za upokojitev ali dodelitev starostne pokojnine in možnimi posledicami za druge pravice:

(i) bodisi do datuma, ko bo v zakonsko predpisanih sistemih dosežena taka enakost;

(ii) bodisi najpozneje do takrat, ko je taka enakost predpisana z direktivo;

(b) s pokojninami preživelih družinskih članov, dokler zakonodaja Skupnosti glede tega ne vzpostavi načela enakega obravnavanja v zakonsko predpisanih sistemih socialne varnosti;

(c) z uporabo člena 9(1)(i) v zvezi z uporabo različnih aktuarskih faktorjev za izračun do 1. januarja 1999 ali v državah članicah, ki so pristopile po tem datumu, do datuma začetka uporabe Direktive 86/378/EGS na njihovem ozemlju.

Člen 12

Retroaktivni učinek

1. Vsak ukrep za izvajanje tega poglavja glede delavcev zajema vse prejemke iz poklicnih sistemov socialne varnosti, ki izhajajo iz zaposlitev po 17. maju 1990 in se retroaktivno uporablja od tega datuma, brez vpliva na delavce ali njihove upravičence, ki so pred tem datumom sprožili sodni postopek ali vložili podoben zahtevek v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo. V tem primeru se izvedbeni ukrepi uporabljajo retroaktivno od 8. aprila 1976 in zajemajo vse prejemke, ki izhajajo iz zaposlitev po tem datumu. Za države članice, ki so pristopile k Skupnosti po 8. aprilu 1976 in pred 17. majem 1990, se ta datum nadomesti z datumom začetka uporabe člena 141 Pogodbe na njihovem ozemlju.

2. Drugi stavek odstavka 1 ne preprečuje uporabe nacionalnih predpisov glede rokov za začetek postopka po nacionalni zakonodaji za delavce ali njihove upravičence, ki so pred 17. majem 1990 sprožili sodni postopek ali vložili podoben zahtevek v skladu z nacionalno zakonodajo, pod pogojem, da v primerjavi s podobnim domačim postopkom niso manj ugodni in da v praksi ne onemogočajo uveljavljanja pravic iz zakonodaje Skupnosti.

3. Za države članice, ki so pristopile po 17. maju 1990 in so bile 1. januarja 1994 pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, se datum 17. maj 1990 v prvem stavku odstavka 1 nadomesti z datumom 1. januar 1994.

4. Za druge države članice, ki so pristopile po 17. maju 1990, se datum 17. maj 1990 v odstavkih 1 in 2 nadomesti z datumom začetka uporabe člena 141 Pogodbe na njihovem ozemlju.

Člen 13

Prilagodljiva upokojitvena starost

Kadar lahko moški in ženske zahtevajo prilagodljivo upokojitveno starost pod enakimi pogoji, to ni nezdružljivo s tem poglavjem.

POGLAVJE 3

Enako obravnavanje v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnim usposabljanjem in napredovanjem ter delovnimi pogoji

Člen 14

Prepoved diskriminacije

1. V javnem ali zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, ne sme biti nikakršne neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola v zvezi:

(a) s pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve ali poklica, vključno z izbirnimi merili in pogoji za zaposlitev, ne glede na panogo in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem;

(b) z dostopom do vseh vrst in vseh ravni poklicnega svetovanja, poklicnega usposabljanja, nadaljnjega poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, vključno z delovno prakso;

(c) z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, vključno z odpuščanjem, ter plačilom, kakor je določeno v členu 141 Pogodbe;

(d) s članstvom in sodelovanjem v organizacijah delavcev ali delodajalcev ali kakršnih koli organizacijah, katerih člani opravljajo določen poklic, vključno z ugodnostmi, ki jih zagotavljajo takšne organizacije.

2. Države članice lahko glede dostopa do zaposlitve, vključno z usposabljanjem, ki vodi k zaposlitvi, določijo, da različno obravnavanje zaradi značilnosti, povezanih s spolom, ni diskriminacija, kadar takšna značilnost zaradi narave določenih poklicnih dejavnosti ali okoliščin, v katerih se te dejavnosti opravljajo, predstavlja bistveno in odločilno poklicno zahtevo, pod pogojem, da je cilj zakonit in zahteva sorazmerna.

Člen 15

Vrnitev s porodniškega dopusta

Ženska na porodniškem dopustu je po koncu porodniškega dopusta upravičena do vrnitve na svoje delovno mesto ali na enakovredno delovno mesto pod pogoji, ki zanjo niso manj ugodni, in ima pravico do vseh izboljšav delovnih pogojev, do katerih bi bila upravičena med svojo odsotnostjo.

Člen 16

Očetovski in posvojiteljski dopust

Ta direktiva ne posega v pravico držav članic, da priznajo ločeno pravico do očetovskega in/ali posvojiteljskega dopusta. Države članice, ki priznavajo takšne pravice, sprejmejo potrebne ukrepe za zaščito delavcev in delavk pred odpuščanjem zaradi uveljavljanja omenjenih pravic in zagotovijo, da so po koncu takšnega dopusta upravičeni do vrnitve na svoja delovna mesta ali enakovredna delovna mesta pod pogoji, ki zanje niso manj ugodni, in da imajo pravico do vseh izboljšav delovnih pogojev, do katerih bi bili upravičeni med svojo odsotnostjo.

NASLOV III

HORIZONTALNE DOLOČBE

POGLAVJE 1

Pravna sredstva in izvrševanje

Oddelek 1

Pravna sredstva

Člen 17

Pravno varstvo

1. Države članice zagotovijo, da so po morebitnem uveljavljanju pravic pred drugimi pristojnimi organi, vključno s postopki poravnave, kadar so takšni primerni, na voljo sodni postopki za izvršitev obveznosti iz te direktive vsem osebam, ki menijo, da jim je bila storjena krivica, ker glede njih ni bilo uporabljeno načelo enakega obravnavanja, in sicer tudi po tem, ko je razmerje, v katerem je domnevno prišlo do diskriminacije, končano.

2. Države članice zagotovijo, da združenja, organizacije ali druge pravne osebe, ki imajo v skladu z merili, določenimi z nacionalno zakonodajo, pravni interes za zagotavljanje upoštevanja določb te direktive, lahko, če se tožeča stranka s tem strinja, sodelujejo v njenem imenu ali njej v podporo v katerem koli sodnem in/ali upravnem postopku, predvidenem za izvršitev obveznosti iz te direktive.

3. Odstavka 1 in 2 ne vplivata na nacionalne predpise o rokih za začetek postopka v zvezi z načelom enakega obravnavanja.

Člen 18

Odškodnina ali povračilo

Države članice uvedejo v svoj nacionalni pravni sistem ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev dejanske in učinkovite odškodnine ali povračila, kakor to določijo države članice za izgubo in škodo, ki jo je oškodovana oseba utrpela kot posledico diskriminacije zaradi spola, in sicer na način, ki je odvračilen in sorazmeren z utrpljeno škodo. Takšna odškodnina ali povračilo ne smeta biti omejena z vnaprejšnjo določitvijo zgornje meje, razen v primerih, ko lahko delodajalec dokaže, da je edina škoda, ki jo je tožnik utrpel zaradi diskriminacije v smislu te direktive, zavrnitev upoštevanja njegove prijave za delovno mesto.

Oddelek 2

Dokazno breme

Člen 19

Dokazno breme

1. Države članice v skladu z nacionalnimi pravosodnimi sistemi sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se dokazovanje o tem, da kršitve načela enakega obravnavanja ni bilo, naloži toženi stranki, kadar osebe, ki se čutijo prizadete zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, pred sodiščem ali drugim pristojnim organom izkažejo dejstva, na podlagi katerih se lahko domneva, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije.

2. Države članice lahko ne glede na odstavek 1 sprejmejo pravila o dokazovanju, ki so ugodnejša za tožnika.

3. V postopkih, kjer je preiskava dejstev v zvezi s primerom naloga sodišč ali drugih pristojnih organov, državam članicam ni treba uporabljati odstavka 1.

4. Odstavki 1, 2, in 3 se uporabljajo tudi v:

(a) okoliščinah, določenih v členu 141 Pogodbe in v direktivah 92/85/EGS in 96/34/ES, v kolikor gre za diskriminacijo zaradi spola;

(b) vseh civilnih in upravnih postopkih v zvezi z javnim ali zasebnim sektorjem, ki določajo pravna sredstva na podlagi nacionalne zakonodaje v skladu z ukrepi iz točke (a), razen izvensodnih postopkov prostovoljnega značaja ali tistih, ki jih predvideva nacionalna zakonodaja.

5. Ta člen se ne uporablja za kazenske postopke, razen če države članice ne določijo drugače.

POGLAVJE 2

Spodbujanje enakega obravnavanja – Dialog

Člen 20

Organi za enakost

1. Države članice sprejmejo potrebne določbe in imenujejo enega ali več organov, zadolženih za spodbujanje, analiziranje, spremljanje in podpiranje enakega obravnavanja vseh oseb brez diskriminacije zaradi spola. Ti organi so lahko del ustanov, ki so na nacionalni ravni odgovorne za varstvo človekovih pravic ali varovanje pravic posameznikov.

2. Države članice zagotovijo, da pristojnosti teh organov vključujejo:

(a) zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije pri njihovih pritožbah zaradi diskriminacije, brez poseganja v pravice žrtev in združenj, organizacij ali drugih pravnih oseb iz člena 17(2);

(b) opravljanje neodvisnih raziskav v zvezi z diskriminacijo;

(c) objavljanje neodvisnih poročil in dajanje priporočil o vseh vprašanjih v zvezi s takšno diskriminacijo;

(d) izmenjavo razpoložljivih informacij na ustrezni ravni z ustreznimi evropskimi organi, na primer z bodočim Evropskim inštitutom za enakost spolov.

Člen 21

Socialni dialog

1. Države članice v skladu z nacionalno tradicijo in prakso sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje socialnega dialoga med socialnimi partnerji, usmerjenega v krepitev enakega obravnavanja, med drugim na primer s spremljanjem praks na delovnem mestu, pri dostopu do zaposlitve, poklicnem usposabljanju in napredovanju, kot tudi s spremljanjem kolektivnih pogodb, kodeksov ravnanja, raziskav ali izmenjave izkušenj in dobrih praks.

2. Kadar je to v skladu z nacionalno tradicijo in prakso, države članice spodbujajo socialne partnerje, brez poseganja v njihovo avtonomnost, h krepitvi enakosti moških in žensk z ureditvami o fleksibilnih oblikah dela za lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja ter k sklepanju sporazumov na ustrezni ravni, ki določajo pravila proti diskriminaciji na področjih iz člena 1, ki spadajo v okvir kolektivnih pogajanj. Ti sporazumi spoštujejo določbe te direktive in ustrezne nacionalne izvedbene ukrepe.

3. Države članice v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami ali prakso spodbujajo delodajalce k načrtnemu in sistematičnemu spodbujanju enakega obravnavanja moških in žensk na delovnem mestu, pri dostopu do zaposlitve, poklicnem usposabljanju in napredovanju.

4. V ta namen se delodajalce spodbudi, naj v ustreznih rednih časovnih intervalih zaposlenim in/ali njihovim zastopnikom zagotovijo ustrezne informacije o enakem obravnavanju moških in žensk v delovni organizaciji.

Takšne informacije lahko vključujejo pregled deleža moških in žensk na različnih ravneh organizacije, njihove plače in razlike v plačah ter možne ukrepe za izboljšanje stanja v sodelovanju s predstavniki delavcev.

Člen 22

Dialog z nevladnimi organizacijami

Države članice spodbujajo dialog z ustreznimi nevladnimi organizacijami, ki imajo v skladu z nacionalno zakonodajo in

prakso pravni interes prispevati k boju proti diskriminaciji zaradi spola, z namenom spodbujanja načela enakega obravnavanja.

POGLAVJE 3

Splošne horizontalne določbe

Člen 23

Skladnost

Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da:

(a) se razveljavijo vsi zakoni in drugi predpisi, ki so v nasprotju z načelom enakega obravnavanja;

(b) se določbe, ki so v nasprotju z načelom enakega obravnavanja v individualnih ali kolektivnih pogodbah ali sporazumih, notranjih pravilih delovnih organizacij ali pravilih, ki urejajo neodvisne poklice ter organizacije delavcev in delodajalcev, ali kateri koli drugi dogovori razglasijo ali se lahko razglasijo za nične in neveljavne ali se spremenijo;

(c) poklicni sistemi socialne varnosti, ki vsebujejo take določbe, ne smejo biti odobreni ali razširjeni z upravnimi ukrepi.

Člen 24

Viktimizacija

Države članice v nacionalnih pravnih sistemih uvedejo potrebne ukrepe za zaščito delavcev, vključno s predstavniki delavcev v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso, pred odpuščanjem ali drugim negativnim delodajalčevim obravnavanjem zaradi pritožbe znotraj delovne organizacije ali kakršnega koli pravnega postopka, katerega cilj je uveljavitev upoštevanja načela enakega obravnavanja.

Člen 25

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih za kršitev nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihove uporabe. Kazni, ki lahko vključujejo plačilo odškodnine žrtvi, so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisijo uradno obvestijo o teh določbah najpozneje do 5. oktobra 2005, prav tako jo takoj uradno obvestijo o vseh poznejših spremembah, ki imajo vpliv na te določbe.

Člen 26

Preprečevanje diskriminacije

Države članice v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami ali praksami spodbujajo delodajalce in tiste, ki so odgovorni za dostopnost poklicnega usposabljanja, naj sprejmejo učinkovite ukrepe za preprečevanje vseh oblik diskriminacije zaradi spola, zlasti nadlegovanja in spolnega nadlegovanja na delovnem mestu, pri dostopu do zaposlitve, poklicnem usposabljanju in napredovanju.

Člen 27

Minimalne zahteve

1. Države članice lahko uvedejo ali ohranijo predpise, ki so za varstvo načela enakega obravnavanja ugodnejši od tistih, ki jih določa ta direktiva.

2. Izvajanje te direktive nikakor ne more biti zadosten razlog za znižanje ravni varstva pravic delavcev na področjih, ki jih ureja, ne glede na pravico držav članic, da se odzovejo na spremembe stanja z uvedbo zakonov in drugih predpisov, ki se razlikujejo od tistih, ki so veljali ob notifikaciji te direktive, če so v skladu z določbami te direktive.

Člen 28

Razmerje do predpisov Skupnosti in nacionalnih predpisov

1. Ta direktiva ne posega v določbe, ki se nanašajo na varstvo žensk, še zlasti kar zadeva nosečnost in materinstvo.

2. Ta direktiva ne posega v določbe direktiv 96/34/ES in 92/85/EGS.

Člen 29

Integracija načela enakosti spolov

Države članice aktivno upoštevajo cilj enakosti moških in žensk, ko oblikujejo in izvajajo zakone in druge predpise, politike in dejavnosti na področjih iz te direktive.

Člen 30

Razširjanje informacij

Države članice zagotovijo, da se z ukrepi, sprejetimi v skladu s to direktivo, ter z že veljavnimi predpisi vse zadevne osebe seznanijo prek ustreznih sredstev in, kadar je to ustrezno, na delovnem mestu.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 31

Poročila

1. Države članice do 15. februarja 2011 sporočijo Komisiji vse podatke, ki jih potrebuje za izdelavo poročila za Evropski parlament in Svet o izvajanju te direktive.

2. Brez poseganja v odstavek 1 države članice vsaka štiri leta sporočijo Komisiji besedila kakršnih koli ukrepov, sprejetih v skladu s členom 141(4) Pogodbe, pa tudi poročila o teh ukrepih in njihovem izvajanju. Na podlagi teh podatkov bo Komisija vsake štiri leta sprejela in objavila poročilo, ki vsebuje primerjalno oceno vseh ukrepov v okviru Izjave št. 28, priložene Sklepni listini Amsterdamske pogodbe.

3. Države članice ocenjujejo poklicne dejavnosti iz člena 14(2) in tako glede na družbeni razvoj ugotovijo, ali je ohranjanje teh izjem upravičeno. Komisiji redno oziroma vsaj vsakih osem let sporočajo rezultate te ocene.

Člen 32

Pregled

Komisija najpozneje do 15. februarja 2013 pregleda delovanje te direktive in po potrebi predlaga spremembe.

Člen 33

Izvajanje

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 15. avgusta 2008 ali zagotovijo, da socialni partnerji najpozneje do tega datuma s pogodbo uvedejo zahtevane določbe. Države članice imajo lahko ob morebitnem upoštevanju posebnih težav na razpolago dodatno leto za uskladitev s to direktivo. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev rezultatov, ki jih nalaga ta direktiva. Države članice takoj posredujejo Komisiji besedila teh predpisov.

Države članice se ob sprejetju predpisov sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Predpisi naj vsebujejo tudi izjavo, da se sklici v obstoječih zakonih in drugih predpisih na direktive, razveljavljene s to direktivo, upoštevajo kot sklici na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

Obveznost prenosa te direktive v nacionalno zakonodajo je treba omejiti na tiste določbe, ki v primerjavi s prejšnjimi direktivami pomenijo vsebinsko spremembo. Obveznost prenosa določb, ki niso vsebinsko spremenjene, izhaja iz prejšnjih direktiv.

Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 34

Razveljavitev

1. Z učinkom od 15. avgusta 2009 se direktive 75/117/EGS, 76/207/EGS, 86/378/EGS in 97/80/ES razveljavijo, brez poseganja v obveznosti držav članic, ki se nanašajo na roke za prenos v nacionalno zakonodajo in uporabo direktiv iz Priloge I, del B.

2. Sklicevanja na razveljavljene direktive se štejejo za sklicevanja na to direktivo in se razlagajo skladno s primerjalno tabelo v Prilogi II.

Člen 35

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 36

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. julija 2006

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednica*
J. BORRELL FONTELLES	P. LEHTOMÄKI

PRILOGA I

DEL A

Razveljavljene direktive, skupaj z njihovimi spremembami

Direktiva Sveta 75/117/EGS	UL L 45, 19.2.1975, str. 19
Direktiva Sveta 76/207/EGS	UL L 39, 14.2.1976, str. 40
Direktiva 2002/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta	UL L 269, 5.10.2002, str. 15
Direktiva Sveta 86/378/EGS	UL L 225, 12.8.1986, str. 40
Direktiva Sveta 96/97/ES	UL L 46, 17.2.1997, str. 20
Direktiva Sveta 97/80/ES	UL L 14, 20.1.1998, str. 6
Direktiva Sveta 98/52/ES	UL L 205, 22.7.1998, str. 66

DEL B

Roki za prenos v nacionalne zakonodaje in datumi začetka uporabe

(iz člena 34(1))

Direktiva	Rok za prenos	Datum veljavnosti
Direktiva 75/117/EGS	19.2.1976	
Direktiva 76/207/EGS	14.8.1978	
Direktiva 86/378/EGS	1.1.1993	
Direktiva 96/97/ES	1.7.1997	17.5.1990 v zvezi z delavci, razen za tiste delavce ali njihove upravičence, ki so pred tem datumom sprožili sodni postopek ali vložili podoben zahtevek po veljavni nacionalni zakonodaji. Člen 8 Direktive 86/378/EGS, najpozneje do 1.1.1993. Člen 6(1)(i), prva alinea, Direktive 86/378/EGS, najpozneje do 1.1.1999.
Direktiva 97/80/ES	1.1.2001	Kar zadeva Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska 22.7.2001.
Direktiva 98/52/ES	22.7.2001	
Direktiva 2002/73/ES	5.10.2005	

PRILOGA II

Primerjalna tabela

Direktiva 75/117/EGS	Direktiva 76/207/EGS	Direktiva 86/378/EGS	Direktiva 97/80/ES	Ta direktiva
—	Člen 1(1)	Člen 1	Člen 1	Člen 1
—	Člen 1(2)	—	—	—
—	Člen 2(2), prva alinea	—	—	Člen 2(1)(a)
—	Člen 2(2), druga alinea	Člen 2(2)	—	Člen 2(1)(b)
—	Člen 2(2), tretja in četrta alinea	—	—	Člen 2(1)(c) in (d)
—	—	—	—	Člen 2(1)(e)
—	—	Člen 2(1)	—	Člen 2(1)(f)
—	Člen 2(3) in (4) ter (7), tretji pododstavek	—	—	Člen 2(2)
—	Člen 2(8)		—	Člen 3
Člen 1	—	—	—	Člen 4
—	—	Člen 5(1)	—	Člen 5
—	—	Člen 3	—	Člen 6
—	—	Člen 4	—	Člen 7(1)
—	—	—	—	Člen 7(2)
—	—	Člen 2(2)	—	Člen 8(1)
—	—	Člen 2(3)	—	Člen 8(2)
—	—	Člen 6	—	Člen 9
—	—	Člen 8	—	Člen 10
—	—	Člen 9	—	Člen 11
—	—	(Člen 2 Direktive 96/97/ES)	—	Člen 12
—	—	Člen 9a	—	Člen 13
—	Člena 2(1) in 3(1)	—	Člen 2(1)	Člen 14(1)
—	Člen 2(6)	—	—	Člen 14(2)
—	Člen 2(7), drugi pododstavek	—	—	Člen 15
—	Člen 2(7), drugi in tretji stavek četrtega pododstavka	—	—	Člen 16
Člen 2	Člen 6(1)	Člen 10	—	Člen 17(1)
—	Člen 6(3)	—	—	Člen 17(2)
—	Člen 6(4)	—	—	Člen 17(3)

Direktiva 75/117/EGS	Direktiva 76/207/EGS	Direktiva 86/378/EGS	Direktiva 97/80/ES	Ta direktiva
—	Člen 6(2)	—	—	Člen 18
—	—	—	Člena 3 in 4	Člen 19
—	Člen 8a	—	—	Člen 20
—	Člen 8b	—	—	Člen 21
—	Člen 8c	—	—	Člen 22
Člena 3 in 6	Člen 3(2)(a)	—	—	Člen 23(a)
Člen 4	Člen 3(2)(b)	Člen 7(a)	—	Člen 23(b)
—	—	Člen 7(b)	—	Člen 23(c)
Člen 5	Člen 7	Člen 11	—	Člen 24
Člen 6	—	—	—	—
—	Člen 8d	—	—	Člen 25
	Člen 2(5)			Člen 26
—	Člen 8e(1)	—	Člen 4(2)	Člen 27(1)
—	Člen 8e(2)	—	Člen 6	Člen 27(2)
—	Člen 2(7), prvi pododstavek	Člen 5(2)	—	Člen 28(1)
—	Člen 2(7), prvi stavek četrtega pododstavka	—	—	Člen 28(2)
—	Člen 1(1a)	—	—	Člen 29
Člen 7	Člen 8	—	Člen 5	Člen 30
Člen 9	Člen 10	Člen 12(2)	Člen 7, četrti pododstavek	Člen 31(1) in (2)
—	Člen 9(2)	—	—	Člen 31(3)
—	—	—	—	Člen 32
Člen 8	Člen 9(1), prvi pododstavek, ter (2) in (3)	Člen 12(1)	Člen 7, prvi, drugi in tretji pododstavek	Člen 33
—	Člen 9(1), drugi pododstavek	—	—	—
—	—	—	—	Člen 34
—	—	—	—	Člen 35
—	—	—	—	Člen 36
—	—	Priloga	—	—